دافغانستان اسلامی جمهوریت

دعدلیې وزارت

رسمي جریده

دافغانستان داسلامي جمهوریت دقضائیه

قوې د محکمو د تشکیلاتو او واک قانون

Ketabton.com

دچاپ نیټه: د ۱۳۸۴ هـ.ش کال د غويي دمیاشتې(۳۱)- پرله پسې گڼه (۸۵۱)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دامتیــاز خاوند : دعـــدلیې وزارت

مسؤول چلوونکی : عبدالقهار "جـــویا"

مرســـــتیال : نــــور علــــم

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

د افغانستان اسلامي جمهوريت	جمهوری اسلامی افغانستان

گڼه : (۳۲۱۷)

نېټه : ۱۳۸۴/۲/۲۱

د عدليې وزير محترم سرور دانش !

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د محکمو د تشکيلاتو او واک قانون چې په (۷) فصلونو او (۷۷) مادو کې د وزيرانو د عالي مجلس لخوا تصويب او د ۱۳۸۴/۲/۲۱ نېټې (۱۴) گڼې فرمان پر بنسټ زموږ لخوا توشيح شوی دی ، تاسې ته درواستول شو چې په رسمي جريده کې يې په خپرولو اقدام وکړئ .

حامد کرزی

د افغانستان داسلامي جمهوريت رئيس

شماره : (۳۲۱۷)

تاريخ : ۱۳۸۴/۲/۲۱

محترم سرور دانش وزير عدليه !

قانون تشکيلات و صلاحيت محاکم قوهٔ قضائيه جمهوری اسلامی افغانستان را که به داخل (۷) فصل و(۷۷) ماده از طرف مجلس عالی وزراء تصويب و از جانب ما به اساس فرمان شماره (۱۴) مؤرخ ۱۳۸۴/۲/۲۱ توشيح گرديده است ، بشما ارسال شد تا به نشر آن در جريدهٔ رسمی اقدام نمائيد .

حامد کرزی

رئيس جمهوری اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د محكمو د تشكيلاتو او واک د قانون د انفاذ په هکله ،د افغانستان د اسلامي جمهوريت د جمهور رئيس

فرمان

گڼه : (۱۴)

نېټه :۱۳۸۴/۲/۲۱

لومړۍ ماده :

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د محكمو د تشكيلاتو او واک قانون چې په (۷) فصلونو او (۷۷) مادو کې د وزيرانو د عالي مجلس لخوا د ۱۳۸۴/۱/۲۹ نېټې د (۴) گڼې مصوبې پر بنسټ تصويب شوی دی ، توشيح کوم .

فرمان

رئيس جمهوری اسلامی افغانستان در بارهٔ انفاذ قانون تشکيلات و صلاحيت محاكم قوهٔ قضائيه جمهوری اسلامی افغانستان

شماره : (۱۴)

تاريخ :۱۳۸۴/۲/۲۱

مادهٔ اول :

قانون تشکيلات و صلاحيت محاكم قوهٔ قضائيه جمهوری اسلامی افغانستان را كه به اساس مصوبهٔ شماره (۴) مؤرخ ۱۳۸۴/۱/۲۹ از طرف مجلس عالی وزراء به داخل (۷) فصل و (۷۷) ماده تصويب گرديده است توشيح ميدارم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

دوه يمه ماده :

دغه فرمان د توشيح له نېټې څخه نافذ او په رسمي جريده کې دې خپور شي .

حامد کرزی

دافغانستان د اسلامي جمهوريت رئيس

مادهٔ دوم :

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و در جریدهٔ رسمی نشر گردد .

حامد کرزی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

فهرست مندرجات

قانون تشکیلات و صلاحیت محاکم قوهٔ قضائیه

جمهوری اسلامی افغانستان

فصل اول

احکام عمومی

ماده	عنوان	صفحه
مادهٔ اول :	هدف	۱
مادهٔ دوم:	استقلالیت	۲
مادهٔ سوم:	صلاحیت رسیدگی	۲
مادهٔ چهارم:	دایرهٔ صلاحیت	۲
مادهٔ پنجم :	اعتراض بر فیصله	۳
مادهٔ ششم:	طرز رسیدگی	۳
مادهٔ هفتم:	مصدر حکم	۵
مادهٔ هشتم:	علنیت جلسه	۵
مادهٔ نهم:	ذکر مواد قانونی درفیصله	۶
مادهٔ دهم:	واجب التعمیل بودن فیصله ها	۷
مادهٔ یازدهم:	داشتن وکیل مدافع	۷
مادهٔ دوازدهم:	داشتن ترجمان	۷
مادهٔ سیزدهم:	عدم امتناع از اصدار حکم	۸
مادهٔ چهاردهم:	استقلالیت در اصدار حکم	۸
مادهٔ پانزدهم:	عدم عضویت در حزب	۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

فصل دوم

تشکیل ، ترکیب و صلاحیت ستره محکمه

مادهٔ شانزدهم: ستره محکمه ۹

مادهٔ هفدهم : ترکیب ستره محکمه ۱۰

مادهٔ هجدهم : دیوان های ستره محکمه ۱۰

مادهٔ نزدهم : صلاحیت رئیس دیوان ۱۱

مادهٔ بیستم : مستشاران قضایی ۱۱

مادهٔ بیست ویکم: تعیین مستشاران قضایی ۱۲

مادهٔ بیست ودوم: وظایف مستشاران ۱۲

مادهٔ بیست وسوم: آمریت عمومی اداری قوهٔ قضائیه ۱۳

مادهٔ بیست وچهارم : وظایف و صلاحیت های قضایی ستره محکمه ۱۴

مادهٔ بیست وپنجم : جلسات ستره محکمه ۱۶

مادهٔ بیست وششم: نقض فیصلهٔ محکمهٔ تحتانی ۱۷

مادهٔ بیست وهفتم: ارجاع به سبب بطلان ۱۸

مادهٔ بیست وهشتم: وجوب تعمیل احکام و قرار ها..................۲۰

مادهٔ بیست ونهم: وظایف و صلاحیت های اداري ستره محکمه ۲۰

مادهٔ سی ام : صلاحیت های رئیس ستره محکمه ۲۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

فصل سوم

تشکیل ، ترکیب و صلاحیت محاکم استیناف

مادۀ سی ویکم: تشکیل محکمۀ استیناف ۲۵

مادۀ سی و دوم : ترکیب دیوان های محاکم استیناف ۲۶

مادۀ سی وسوم: رسیدگی فیصله ها و قرار ها ۲۷

مادۀ سی و چهارم: رفع اختلافات صلاحیت قضایی ۲۸

مادۀ سی و پنجم : قطعیت فیصله ها و قرار ها ۲۸

مادۀ سی و ششم: وظایف و صلاحیت های رئیس محکمۀ استیناف.... ۲۹

مادۀ سی و هفتم: رهبری جلسات ۳۰

مادۀ سی و هشتم: مسؤولیت ۳۰

مادۀ سی و نهم: شعبات محکمۀ استیناف ۳۱

فصل چهارم

تشکیل ،ترکیب وصلاحیت محاکم ابتدائیه

مادۀ چهلم: تشکیل ۳۱

مادۀ چهل ویکم: ترکیب محاکم ابتدائیه........................ ۳۲

مادۀ چهل و دوم: رسیدگی قضایا توسط دیوانهای محاکم ابتدائیه..... ۳۳

مادۀ چهل و سوم: رهبری محکمه و دیوان ها ۳۴

مادۀ چهل و چهارم: محکمۀ اطفال.................................. ۳۵

مادۀ چهل و پنجم: محکمۀ ابتدائیه تجارتی ۳۶

مادۀ چهل و ششم: رسیدگی به قضایای اختصاصی ۳۶

مادۀ چهل و هفتم : ترکیب محکمۀ ابتدائیه ولسوالی.................. ۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

مادهٔ چهل و هشتم : صلاحیت محکمهٔ ابتدائیه ولسوالی.............. ۳۸
مادهٔ چهل و نهم : توظیف قاضی مؤقت.............................. ۳۸
مادهٔ پنجاهم : ایجاد دیوانهای ضروری ۳۹
مادهٔ پنجاه و یکم : طرز رسیدگی جرایم متعدد.......................... ۳۹
مادهٔ پنجاه و دوم : مسؤولیت.. ۴۱
مادهٔ پنجاه و سوم : قطعیت فیصله.................................... ۴۱
مادهٔ پنجاه و چهارم : شعبات اداری ۴۲
مادهٔ پنجاه و پنجم : ادارات ثبت اسناد و وثایق ۴۲
مادهٔ پنجاه و ششم : ثبت اسناد وعلایم تجارتی ۴۳
مادهٔ پنجاه و هفتم : ارایه گزارش.................................... ۴۴

فصل پنجم

امور مربوط به قضات و کارکنان قوه قضائیه

مادهٔ پنجاه و هشتم : شرایط انسلاک قضاء ۴۴
مادهٔ پنجاه و نهم : سوگند ۴۶
مادهٔ شصتم: تقرر و تبدل قضات....................................... ۴۷
مادهٔ شصت ویکم: تقرر و تبدل کارکنان اداری ۴۸
مادهٔ شصت و دوم : تقاعد قضات ۴۹
مادهٔ شصت و سوم: تبدیلی قضات ۵۰
مادهٔ شصت چهارم : تقدریر نامه ها ۵۱
مادهٔ شصت و پنجم : تطبیق احکام قوانین کار و مامورین دولت ۵۲
مادهٔ شصت و ششم : امتیاز مسلکی ۵۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي جريده

فصل ششم

مسؤولیت جزائی و تأدیبی قضات

مادهٔ شصت و هفتم : توقیف قاضی ۵۳

مادهٔ شصت و هشتم: تأدیب قضات ۵۴

فصل هفتم

احکام متفرقه

مادهٔ شصت و نهم : پذیرش مجدد قاضی مستعفی.............................. ۵۴

مادهٔ هفتادم: لباس قضات ۵۵

مادهٔ هفتاد ویکم: کارت هویت ۵۵

مادهٔ هفتاد و دوم: داشتن مهر.. ۵۵

مادهٔ هفتاد و سوم: امنیت قضات ومحاکم.............................. ۵۶

مادهٔ هفتاد و چهارم: معاش ۵۶

مادهٔ هفتاد و پنجم: ثبت دارایی.. ۵۷

مادهٔ هفتاد و ششم : نشریه اختصاصی.............................. ۵۷

مادهٔ هفتاد و هفتم : تاریخ انفاذ.. ۵۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د محکمود تشکيلاتو او واک قانون

لومړی فصل
عمومي حکمونه

هدف :

لومړۍ ماده :

دغه قانون د اساسي قانون د يوسلو شپاړسمې او يوسلو درويشتمې مادې د حکمونو پر بنسټ د افغانستان اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې د تشکيل ، د سترې محکمې او د استيناف او ابتدائيه محکمو د دندو او واکونو او د هغو د اړوندو قاضيانو د چارو د تنظيم په منظور وضع شوی دی .

قانون تشکيلات وصلاحيت محاکم قوۀ قضائيه جمهوری اسلامی افغانستان

فصل اول
احکام عمومی

هدف:

مادۀ اول:

اين قانون به تأسی از احکام مواد يکصد و شانزدهم و يکصدو بيست وسوم قانون اساسی به منظور تشکيل قوۀ قضائيه ، تنظيم وظايف و صلاحيت های ستره محکمه و محاکم استيناف و ابتدائيۀ جمهوری اسلامی افغانستان وامور مربوط به قضات آن وضع گرديده است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواکي (استقلالیت) :

دوه یمه ماده :

قضائیه قوه د دولت خپلواک رکن دی چې له ستري محکمې ، د استیناف له محکمو او ابتدائیه محکمو څخه مرکبه ده .

ګرځندې (سیارې) محکمې د اړتیا په صورت کې د ستري محکمې په وړاندیز او د جمهور رئیس په منظورۍ جوړېدای شي .

د څېړنې (رسیدګۍ) واک :

درېیمه ماده :

د قضائیه قوې په واک کې د هغو ټولو د عواووڅېړنه شامله ده چې د دولت په شمول د حقیقي یا حکمي اشخاصولخوا د مدعي یا مدعي علیه په توګه د قانون د حکمونو مطابق ، دمحکمې په وړاندې اقامه کېږي .

دواک دایره :

څلورمه ماده :

هېڅ قانون نشي کولای په هېڅ حالت کې یوه قضیه یا ساحه د

استقلالیت:

مادهٔ دوم:

قوهٔ قضائیه رکن مستقل دولت بوده ، مرکب از ستره محکمه، محاکم استیناف ومحاکم ابتدائیه میباشد.

محاکم سیار در صورت ضرورت به پیشنهاد ستره محکمه و منظوری رئیس جمهور ایجاد شده می تواند .

صلاحیت رسیدگی:

مادهٔ سوم:

صلاحیت قوهٔ قضائیه شامل رسیدگی به تمام دعا ویست که از طرف اشخاص حقیقی یا حکمی به شمول دولت بحیث مدعی یا مدعی علیه در پیشگاه محکمه مطابق به احکام قانون اقامه می گردد.

دایرهٔ صلاحیت :

مادهٔ چهارم:

هیچ قانون نمی تواند در هیچ حالت قضیه یا ساحهٔ را از دائرهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

قضائیه قوې د واک له دایرې څخه وباسي اوبلې مرجع ته یې وسپاري.

دغه حکم د اساسي قانون په (نهه شپېتمه ، اته اویایمه او یوسلو اووه ویشتمه) ماده کې درج د خاصو محکمواو په اړوندو قضیو کې د عسکري محکمو د تشکیل خنډ نه ګرځي .

پر فیصلې باندې اعتراض:

پنځمه ماده :

د دعواوو اړخونه کولای شي د کښتنۍ محکمې دصادروشوو فیصلو په هکله د قانون د حکمونو مطابق ، د پورتنۍ محکمې په وړاندې اعتراض وکړي. د محکمو قطعي فیصلې لدې حکم څخه مستثني دي .

د څېړنې ډول

شپږمه ماده :

(۱) په محکمو کې د قضیو څېړنه د قضیې د کیفیت او ماهیت له اړخه

صلاحیت قوهٔ قضائیه خارج ساخته وبه مرجع دیگری تفویض نماید.

این حکم مانع تشکیل محاکم خاص مندرج مواد(شصت و نهم ، هفتادو هشتم و یکصدو بیست و هفتم)قانون اساسی ومحاکم عسکری در قضایای مربوط به آن نمی گردد.

اعتراض بر فیصله :

مادهٔ پنجم:

طرفین دعاوی میتوانند در مورد فیصله های صادرهٔ محکمهٔ تحتانی مطابق احکام قانون ، به پیشگاه محکمهٔ فوقانی اعتراض نمایند. فیصله های قطعی محاکم ازین حکم مستثنی است.

طرز رسیدگی:

مادهٔ ششم :

(۱) رسیدگی به قضا یا در محاکم از لحاظ کیفیت و ماهیت قضیه در

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دوه وو (ابتدائي او استينافي) پړاوونو کې صورت مومي .

(۲) ستره محکمه د استيناف له محکمو څخه ور رسېدلې قضيې يوازې د قانون د تطبيقېدو د صحت له اړخه (د نقض يا ابرام په صورت کې) تر څېړنې لاندې نيسي ، خو دا چې په خاص حالت کې د قضيې د څېړنې واک د کيفيت او ماهيت له اړخه هغې ته سپارل شوی وي .

(۳) په محکمو کې قضيې د قاضيانو لخوا په لاندې توګه څېړل کېږي :

۱- په ابتدايي پړ او کې د دريو تنو قاضيانو په ګډون ، خو دا چې د قاضيانو شمېر له دريو تنو څخه لږ وي ، پدې صورت کې د قضيې څېړل له دريو تنو قاضيانو څخه د لږو په واسطه جواز لري .

دو مرحلهٔ (ابتدائی و استينافی) صورت ميگيرد .

(۲) ستره محکمه قضايای واصله از محاکم استيناف را صرفاً از نگاه صحت تطبيق قانون (در صورت نقض يا ابرام) مورد رسيدگی قرار ميدهد ، مگر اينکه قانون در حالت خاص صلاحيت رسيدگی قضيه را از لحاظ کيفيت و ماهيت به آن تفويض نموده باشد .

(۳) قضايا در محاکم توسط قضات به ترتيب ذيل رسيدگی ميشود :

۱- در مرحلهٔ ابتدائی به اشتراک سه نفر قاضی، مگر اينکه تعداد قضات کمتر از سه نفر باشد، درينصورت رسيدگی قضيه توسط کمتر از سه نفر قاضی جواز دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲– په استینافي پړاو کې د دریو تنو قاضیانو په واسطه .

۳– په وروستني پړاوکې د ستري محکمې د دوو تنو یا له هغو څخه د زیاتو قاضیانو په واسطه .

د حکم مصدر :

اوومه ماده :

محکمې د قضیو د څېړنې په وخت کې د اساسي قانون او نورو نافذو قوانینو حکمونه تطبیقوي .

په هغهٔ صورت کې چې په قضیه کې قانوني صراحت موجود نه وي ، څېړنه او د حکم صادرول د اساسي قانون په (یو سلو دېرشمه او یوسلو یو دېرشمه) ماده کې د درج شوو حکمونو مطابق صورت مومي .

د جلسې علنیت :

اتمه ماده :

د افغانستان په محکمو کې محاکمه په څرګنده (علني) توګه

۲– در مرحلهٔ استینافی توسط سه نفر قاضی.

۳– در مرحلهٔ فرجام توسط دو نفر قاضی ستره محکمه یا بیشتر از آن.

مصدر حکم:

مادهٔ هفتم:

محاکم حین رسیدگی قضایا، احکام قانون اساسی وسائر قوانین نافذه را تطبیق می نمایند.

در صورتیکه صراحت قانونی در قضیه موجود نباشد، رسیدگی واصدار حکم مطابق به احکام مندرج مواد (یکصد و سی ام و یکصد سی و یکم) قانون اساسی صورت میگیرد.

علنیت جلسه:

مادهٔ هشتم:

در محاکم افغانستان ، محاکمه به صورت علنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دايرېږي او هر شخص حق لري د قانون د حکمونو له په پام کې نيولو سره په هغې کې حضور ومومي .

محکمه کولای شي په هغو حالاتو کې چې په قانون کې تصريح شوي دي يا د محاکمې سري توب اړين تشخيص شي ، سري جلسې دايرې کړي خو د حکم اعلام په هر حال بايد علني وي .

<u>په فيصله کې د قانوني موادو ذکر کول :</u>

نهمه ماده :

محکمې مکلفې دي د استناد وړ قانوني موادو په ذکرولو سره د هغۀ حکم دلايل او اسباب چې صادر وي يې، په خپله فيصله کې تصريح کړي .

داير ميگردد و هر شخص حق دارد با رعايت احکام قانون در آن حضور يابد .

محکمه ميتواند در حالاتيکه در قانون تصريح گرديده ، يا سری بودن محاکمه ضروری تشخيص گردد ، جلسات سری داير کند ولی اعلام حکم بايد به هر حال علنی باشد .

<u>ذکر مواد قانونی در فيصله:</u>

مادۀ نهم:

محاکم مکلف اند دلايل واسباب حکمی را که صادر می کنند با ذکر مواد قانونی مورد استناد در فيصلۀ خويش تصريح نمايند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فیصلو واجب التعمیل والی :

لسمه ماده :

د محکمو قطعي فیصلې واجب– التعمیل دي،خو دشخص په مرګ د حکم په حالت کې چې د جمهور رئیس له منظورۍ وروسته تطبیقیږي.

د مدافع وکیل لرل :

یوولسمه ماده :

هر شخص کولای شي له نیونې سره سم ، د تور د دفع کولو یا د حق د اثبات لپاره ، شخصاً اقدام وکړي او یا مدافع وکیل وټاکي. په جنائي قضیو کې د نېستمنواشخاصو لپاره د اړوند تقنیني سند مطابق ، مدافع وکیل ټاکل کیږي.

د ژباړونکي لرل:

دوولسمه ماده :

که چېرې د دعوي لوری ، په هغه رسمي ژبه چې محاکمه په هغې صورت مومي ، ونه پوهېږي، د قضیې په موادو او سندونو باندې

واجب التعمیل بودن فیصله ها :

مادۀ دهم:

فیصله های قطعی محاکم واجب– التعمیل است،مگر در حالت حکم بمرگ شخص که بعداز منظوری رئیس جمهور تطبیق میگردد.

داشتن وکیل مدافع:

مادۀ یازدهم:

هر شخص میتواند برای دفع اتهام به مجرد گرفتاری و یا اثبات حق خود وکیل مدافع تعیین کند . در قضایای جنائی برای اشخاص بی بضاعت طبق سند تقنینی مربوط وکیل مدافع تعیین می شود.

داشتن ترجمان:

مادۀ دوازدهم:

هرگاه طرف دعوی، لسان رسمی را که محاکمه توسط آن صورت می گیرد ، نداند، حق اطلاع به مواد و اسناد قضیه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خبرتيا او په محكمه كې په مورنۍ ژبه د ترجمان په واسطه د خبروكولو حق ورته تأمينيږي .

د حكم له صادرولو څخه ډډه نه كول :

ديارلسمه ماده :

محكمه نشي كولاى د هغې قضيې په هكله چې تر څېړنې لاندې يې نيولې ده ، د حكم له صادرولو څخه ډډه وكړي . تر څېړنې لاندې قضيه د تصميم له نيولو د مخه له محكمې څخه ايستل كېداى نشي .

د حكم په صادرولو كې خپلواكي :

څوارلسمه ماده :

محكمې د قضيو د څېړنې په وخت كې خپلواكې دي او د حكم په صادرولو كې يوازې د قانون تابع دي .

د محكمو په واسطه څېړنه او دحكم صادرول د قانون او محكمې په

صحبت در محكمه به زبان مادرى توسط ترجمان برايش تأمين مى گردد.

عدم امتناع از اصدار حكم:

مادۀ سيزدهم:

محكمه نمى تواند دربارۀ قضيه اى كه آنرا مورد رسيدگى قرار داده است ، از اصدار حكم امتناع ورزد . قضيۀ تحت بررسى قبل از اتخاذ تصميم از محكمه خارج ساخته شده نمى تواند.

استقلاليت در اصدار حكم:

مادۀ چهاردهم:

محاكم حين رسيدگى به قضايا مستقل بوده و درصدور احكام صرف تابع قانون مى باشند.

رسيدگى واصدار حكم توسط محاكم براساس اصل تساوى

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړانـدې د اړخونـو د تـساوۍ د اصل پر بنسټ او د عـدالت او ناپلوۍ په پام کې نيولو سره صورت مومي .

په ګوند کې نه غړيتوب :

پنځلسمه ماده :

قاضيان نشي کـولای د دنـدې د تصدۍ په موده کې د سياسي ګوند غړيتوب ولري .

دوه یم فصل

د سترې محکمې تشکيل ، ترکيب او واک

ستره محکمه :

شپاړسمه ماده :

ستره محکمـه د هېـواد د ډېـر عالي قضايي ارګان پـه توګـه ، د افغانستان د اسلامي جمهوريـت د قضائيه قوې پـه سـرکې ځـای لري .

طـرفين در برابـر قـانون و محکمـه و رعايـت عـدالت و بـی طرفـی صـورت می گيرد.

عدم عضويت درحزب:

مادهٔ پانزدهم :

قضات نمی توانند درمدت تصدی وظيفه عضويت حزب سياسـی را داشته باشند.

فصل دوم

تشکيل ، ترکيب وصلاحيت ستره محکمه

ستره محکمه:

مادهٔ شانزدهم :

سـتره محکمـه بـه حيـث عـالی تـرين ارگـان قـضائی کـشور در رأس قـوهٔ قـضائيه جمهوری اسلامی افغانستان قـرار دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سترې محکمې ترکيب :

اوولسمه ماده :

ستره محکمه له نهو غــړو څخــه جوړه ده چې د اساسي قانون پــه يو سلو اووه لسمه او يــو ســلو اتلسمه ماده کــې د درج شــوو حکمونوله په پام کې نيولو سره ، د ولسي جرگې په تاييد ، د جمهــور رئيس لخوا ټاکل کېږي .

جمهور رئيس له غړو څخه يوېې ، د سترې محکمې د رئيس په توگــه ټاکي .

د سترې محکمې دېوانونه :

اتلسمه ماده :

(۱) ستره محکمه له لاندې دېوانونو څخه جوړه ده :

۱- د عمومي جزاء دېوان .

۲-د عامه امنيت دېوان.

۳- د مــدني او عامــه حقوقــو دېوان .

۴- سوداگريز(تجارتي) دېوان .

(۲) د دې مــادې په (۱) فــقره

ترکيب ستره محکمه:

مادهٔ هفدهم :

ستره محکمه مرکب از نه عــضو بوده که بــا نظرداشــت احکــام مندرج مواد يک صد و هفــدهم و يــک صــد و هجــدهم قــانون اساسی از طرف رئيس جمهور بــه تائيــد ولــسی جرگــه تعيــين می گردند.

رئيس جمهور يکی از اعــضاء را بحيث رئيس ستره محکمه تعيــين می نمايد.

ديوان های ستره محکمه:

مادهٔ هجدهم :

(۱) ســتره محکمــه متــشکل از ديوانهای ذيل ميباشد:

۱- ديوان جزای عمومی .

۲- ديوان امنيت عامه.

۳- ديــوان مــدنی و حقــوق عامه .

۴- ديوان تجارتی .

(۲) رياست هريک از ديــوانهای

(c) ketabton.com: The Digital Library

کـــې د درج شـــوو دېوانونــــو
د هر یوۀ ریاست د سترې محکمې
لـــه غـــړو څخـــه یـــو چـــې
د سترې محکمې د رئیس په ټاکنه د
یوۀ کال لپاره په وارســـره ټاکـــل
کېږي ، په غاړه اخلي .

د دېوان د رئیس واک :

نولسمه ماده :

د سترې محکمې د دېوانونو رئیسان
د لاندې واکونو او دندو لرونکـــي
دي :

۱- د اړونـــد دېـــوان د فعالیـــت
لارښوونه .

۲- د اړونـــد دېـــوان د غونـــډو
جوړول او د هغو ریاست کول .

۳-داړوندودېوانونودچاروتنظیمول
او د قضایي تجربـــو توحیـــدول او
سترې محکمې ته درپوټ ورکول .

قضائي مستشاران :

شلمه ماده :

ستره محکمه د قضایي مستشارانو
لرونکې ده چې ټول شـــمېرېي لـــه

مـــندرج فقـــرۀ (۱) ایـــن مـــاده
را یکی از اعضای ستره محکمه که
بالنوبـــه بـــه انتخـــاب رئـــیس
ستره محکمه برای مدت یک سال
تعیـــین مـــی شـــود، بـــه عهـــده
می گیرد.

صلاحیت رئیس دیوان:

مادۀ نزدهم:

رؤسای دیوان های ستره محکمـــه
دارای صلاحیت ها و وظایف ذیل
می باشند :

۱-رهبـــری فعالیـــت دیـــوان
مربوط.

۲- تدویر جلسات دیوان مربوط و
ریاست از آن.

۳- تنظیم امور و توحید تجـــارب
قضائی دیوان های مربوط و ارائـــه
گزارش به ستره محکمه.

مستشاران قضائی :

مادۀ بیستم :

ستره محکمـــه دارای مشتـــشاران
قضائی میباشد که تعداد مجـــموعی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږدېرشــو تنوڅخــه زياتېــداى نشي .

د قضايي مستشارانو ټاکل :

يو ويشتمه ماده :

د سترې محكمې قضايي مستشاران د هغو قاضيانو له منځ څخه ټاكــل كېږي چې د بشپړ اهليت ، كفايت او درايت لرونكي وي او لږترلــږه لس كاله يې بالفعل قضايي خدمت سرته رسولی وي .

په دېوانونو كې د قضايي مستشارانو توظيفول د سترې محكمې د رئيس واک دی .

د مستشارانو دندې :

دوه ويشتمه ماده :

قضايي مستشاران ، ور رســېدلې قضيې تحليل او ارزوي ، رپوټ يې برابر وي او د تصميم نيولو لپاره يې قــضايي غونــډې تــه وړانــدې كوي .

آنها از سى و شش نفر بيشتر بوده نمى تواند.

تعيين مستشاران قضائى:

مادۀ بيست و يكم:

مستشاران قضائى ستره محكمه از ميان قضاتى تعيين مى گردند كــه داراى اهليت، كفايت و درايــت كامل بوده و حد اقل ده سال طور بالفعل خدمت قضائى را انجام داده باشند .

توظيف مستشاران قضائى در ديوان ها از صلاحيت رئيس ستره محكمه مى باشد.

وظايف مستشاران :

مادۀ بيست و دوم:

مستـــشاران قــضائى ، قــضاياى وارده را تحليـــــل و ارزيـــــابى نمـــوده ، گـــزارش آنــرا تهيــه و غرض اتخاذ تصميم بــه جلــسۀ قضائى ارائه مى نمايد .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قضائيه قوې عمــومي اداري آمريت :

درويشتمه ماده :

(١) قضايي قوه د اجرايي او قضايي چارو دښه تنظيم په منظور،د عمومي اداري آمريت لرونکې ده چې په سر کې يې عمومي آمر ځای لري .

(٢) عمومي اداري آمر د سترې محکمې د رئيس په وړانــديز او د جمهور رئيس په منظــورۍ ټاکـــل کېږي .

عمومي اداري آمر په عين حال کې د سترې محکمې منشي او ويندوی دی اودلاندې اوصافو لرونکی وي:

١- د تقرر په وخت کې يې سن له دېرشو کلونو څخه لږ نه وي .

٢- د عالي تحصيلاتو لرونکی وي او په اداره کې کافي تجربه ولري.

٣- د ښه سيرت او نېک شــهرت لرونکی وي .

۴- د محکمې لخوا د بشري ضد او جنايت جرمونو په ارتکاب يا له

آمريت عمــومی اداری قــوهٔ قضائيه:

مادهٔ بيست و سوم :

(١) قوهٔ قضائيه به منظور تنظيم بهتر امور اجرائـــی و قـــضائی ، دارای آمريت عمومی اداری بوده کـــه در رأس آن آمر عمومی قرار دارد.

(٢) آمـــر عمـــومی اداری بـــه پيشنهاد رئيس ســـتره محکمـــه و منظوری رئـــيس جمهـــور تعيـــين ميگردد .

آمر عمومی اداری در عـــين حـــال منشی وسخنگوی ستره محکمـــه بوده ودارای اوصاف ذيل می باشد:

١- سن وی حين تقرر از سی سال کمتر نباشد.

٢- دارای تحصيلات عالی بوده و در اداره تجربهٔ کافی داشته باشد.

٣- دارای حسن سيرت وشـــهرت نيک باشد.

۴- از طرف محکمه به ارتکـــاب جرايم ضد بشری و جنايـــت يـــا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مدني حقوقو څخه په حرمان نه وي محکوم شوی .

(۳) ستره محکمـــه د مـــسلکي او اداري څانگو لرونکـــې ده چـــې د قضائیه قوې د عمومي اداري آمریت په چوکاټ کې فعالیت کـــوي . د سترې محکمې د مسلکي او اداري څانگو تشکیل او د فعالیت ډول د جلا مقررو مطابق تنظیمېږي .

(۴)عمومي اداري آمریت کـــولای شي عندالضرورت دسترې محکمې د تائیداو دجمهور رئیس له منظورۍ وروسته نورې څانگې جوړې کړي.

د سترې محکمې قضائي دندې او واکونه :

څلېریشتمه ماده :

ستره محکمه د قوانینو د تفسیر او قضائي چارو په ساحه کې د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده :

۱- د قانون مطابق د حکومت یـــا محکمو د غوښتنې پر اساس ، لـــه اساسي قانون سره د قوانینو ، تقنیني

حرمان از حقوق مـــدنی محکـــوم نشده باشد.

(۳) ستره محکمه دارای شـــعبات مسلکی واداری میباشـــد کـــه در چوکات آمریت عمومی اداری قوهٔ قضائیه فعالیت می نمایند. تشکیل و طرز فعالیت شـــعبات مـــسلکی و اداری ستره محکمه طبـــق مقـــرره های جداگانه تنظیم می گردد.

(۴) آمریت عمومی اداری می تواند عندالضرورت شعبات دیگـــری را بعد از تائیـــد ســـتره محکمـــه و منظوری رئیس جمهور ایجاد نماید.

وظایف و صلاحیت های قضائی ستره محکمه :

مادهٔ بیست و چهارم :

ستره محکمه در ساحهٔ تفسیر قوانین و امور قـــضائی دارای وظـــایف و صلاحیت های ذیل می باشد :

۱- بررسی مطابقت قوانین ، فرامین تقنینی و معاهدات بـــین الـــدول و میثاق های بین المللی بـــا قـــانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرمانونو ، بين الدول معاهــدو او نړيوالو ميثاقونو د مطابقت څېړل او د هغو تفسيرول .

۲- د حکومت له لارې ملي شوري ته د قضايي چارو د تنظيم په ساحه کې د قانون د طرحې وړانديز .

۳- په اړوندو قوانينو کې د اټکــل شويو احوالــو مطــابق ، د لــوی څارنوال يا د دعــوي د لــوري د اعتراض پر بنسټ ، د نويو دليلونو د پيداکېدو په ســبب د محکمــو پرقطعي فيصلو باندې نوې کتنه.

۴-د مؤجه دليلونو د موجوديت په حال کې،دلوی څارنوال يا د دعوي دلوري دغوښتنې پربنسټ د محکمو د واک د تنازع حل کول او له يوې محکمې څخه بلې محکمې تــه د قضيې د څېړنې د واک سپارل .

۵- د قانون د حکمونو مطــابق ، بهرني دولت ته د مجرمينو د بېرته ورکړې(اعادې)په هکله د دليلونــو څېړنه او د تصميم نيول .

اساسی و تفسير آنها بــر اســاس تقاضای حکومت يا محاکم طبــق قانون .

۲- پيشنهاد طرح قانون در ساحۀ تنظيم امور قضائی به شورای ملی از طريق حکومت .

۳- تجديد نظر بر فيــصله هــای محاکم به سبب ظهــور دلايــل جديد بر اســاس اعتــراض لــوی څارنوال يا طرف دعــوی ، طبــق احوال پيشبينی شــده در قــوانين مربوط .

۴- حل تنازع صلاحيت محاکم و تفويض صلاحيت رسيدگی قضيه از يک محکمه بــه محکمــۀ ديگــر براساس تقاضای لوی څـــارنوال يا طرف دعوی در حال موجوديت دلايل مؤجه.

۵- بررســی دلايــل واتخــاذ تصميم در مورد اعادۀ مجرمين بــه دولت خارجی مطابق بــه احکــام قانون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦- د اساسي قانون د اته ويشتمې مادې د حکم له په پام کې نيولـو سره بهرني دولت ته د هېواد د تبعه د تسليمولو په هکله د تورد دليلونو څېړنه او د تصميم نيول .

۷- د قضائی تګلارې (رويـې) د وحدت تأمينول .

۸- د قاضيانو د جنائي او انتظامي سرغړونو په هکله د تصميم نيول .

۹- په قضايي چارو کې د محکمو د استهداء ګانو څېړل او ورتـه د ځواب ورکول .

<u>د سترې محکمې غونډې :</u>

پنځه ويشتمه ماده :

(۱) ستره محکمه په هرو پنځلسو ورځوکې ،عادي غونډه دايروي.

د سترې محکمــې فـوق العــاده غونډې، د سترې محکمې د رئيس په غــوښتنه د لــوی څارنوال پــه وړانديز يا د هغې د غړو د يوۀ ثلث د غوښتنې پربنسټ دايرېدلی شي .

٦- بررسی دلايل اتهـام واتخــاذ تصميم در مورد تسليم دهی تبعـۀ کشور به دولت خارجی با رعايت حکم مادۀ بيست و هشتم قــانون اساسی.

۷- تــأمين وحـــدت رويــــه قضائی .

۸- اتخاذ تصميم در مورد تخلفات جنائی و انتظامی قضات .

۹- بررسی استهداآت محــاکم در امــور قــضائی و ارائــه جــواب به آن .

<u>جلسات ستره محکمه :</u>

مادۀ بيست و پنجم :

(۱) ستره محکمه در هر پانزده روز جلسۀ عادی را داير می نمايد.

جلسات فوق العادۀ ستره محکمــه بر اساس تقاضای رئـيس ســتره محکمه ، پيشنهاد لوی څارنوال يا مطالبۀ يک ثلث اعضای آن دايــر شده می تواند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د سترې محکمې د غونډو د دایرېدو نصاب د هغې د غړو د دوو ثلثوپه حضور بشپړېږي.تصمیمونه په غونډه کې د حاضرو غړو د رأیو په اکثریت نیول کېږي خوداچې په دې قانون کې بل ډول اټکل شوي وي .

(۳) لوی څارنوال او د هغهٔ په غیاب کې هغه مرستیال چې ورته واک ورکړل شوی دی ، د جزایي موضوعګانو په اړه د سترې محکمې په غونډو کې ګډون کوي .

(۴) د دې قانون د څلېریشتمې مادې د(۱،۲ ،۳ ،۴ ،۵ ،٦ او۸) اجزاوو په درج شوو مواردو کې تصمیمونه ، د سترې محکمې د غړو د دوو ثلثو په بشپړ اکثریت سره نیول کېږي .

<u>د کښتنۍ محکمې د فیصلې نقضول :</u>

شپږ ویشتمه ماده :

(۱) که چېرې د سترې محکمې دیوان د اعتراض وړ فیصلې د

(۲) نصاب جلسات ستره محکمه با حضور دو ثلث اعضای آن تکمیل می گردد ، تصامیم به اکثریت آرای اعضای حاضر در جلسه اتخاذ میگرددمگراینکه دراین قانون طوری دیگری پیشبینی گردیده باشد .

(۳) لوی څارنوال و در غیاب وی معاون که به وی تفویض صلاحیت شده است ، به ارتباط موضوعات جزائی در جلسات ستره محکمه اشتراک می نماید.

(۴) در موارد مندرج اجزای (۱،۲،۳، ۴،۵،٦ و ۸) مادهٔ بیست و چهارم این قانون ، تصامیم به اکثریت دو ثلث کامل اعضای ستره محکمه اتخاذ می گردد.

<u>نقض فیصلهٔ محکمهٔ تحتانی:</u>

مادهٔ بیست و ششم:

(۱) هرگاه دیوان ستره محکمه حین رسیدگی فیصله مورد

(c) ketabton.com: The Digital Library

خېړنې په وخت کې وومې چې د لاندېنۍ محکمې فيصله له قانون سره په مخالفت يا د هغۀ په تطبيق يا تأويل کې له خطاء يا د اسلامي شريعت له حکمونو سره په مخالفت کې صادره شوې ده، فيصله نقضوي او د حکم د صادرولو لپاره يې لاندېنۍ محکمې ته راجع کوي .

د سترې محکمې دېوان کولای شي په فيصله کې د نقض د مواردو په کتنې سره ، اګر که د معترض په اعتراض کې په هغو تصريح شوې نه وي ، هم هغه نقض کړي .

(۲) که چېرې خطاء د قانون په تطبيق کې يا خطا د هغۀ په تاويل کې د فيصلې په پايله کې اغېزمنه نه وي او حکم اساساً صحيح او له قانون سره موافق وي ، اړوند دېوان کولای شي هغه تائيد کړي .

د بطلان په سبب ارجاع :

اووه ويشتمه ماده :

(۱) که چېرې د سترې محـــکمې

اعتـــراض دريابـــد کـــه فيـــصلۀ محکمـــۀ تحتـــانی در مخالفـــت بـــا قـــانون يـــا خطـــا در تطبيـــق يـــا تأويـــل آن صـــادر گرديـــده، فيـــصله را نقـــض و غـــرض صـــدور حکـــم بـــه محکمـــۀ تحتـــانی ارجـــاع ميدارد .

ديوان ستره محکمـــه مـــی توانـــد درصورت ملاحظۀ موارد نقض در فيصله ، گرچه در اعتراض معترض به آن تصريح نشده باشد نيز آنـــرا نقض نمايد.

(۲) در صورتيکه خطا در تطبيـــق قانون يا خطا در تأويل آن در نتيجۀ فيصله مؤثر نبوده وحکـــم اساســـاً صحيح وموافق قانون باشد ، ديوان مربوط مـــی توانـــد آنـــرا تائيـــد نمايد.

ارجاع به سبب بطلان:

مادۀ بيست و هفتم :

(۱) هرگاه ديوان ستره محکمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دېوان د اعتراض وړ فيصله ، پــه حكم كې د بطلان يا په حكم كې د اغېزمنو اساسي اجراآتو د بطلان په سبب نقض كړي ، قضيه د هغې د دليلونو په صريح ذكركولو ســره ، اړوندې محكمې ته ارجاع كوي ، لومړۍ محكمې ته د قضيې د ارجاع په حالت كې ، د حكم صادرول د هغو قاضــيانو پــه واســطه چــې اكثريت ئې غير له لومړنيو قاضيانو څخه وي ، صورت مومي .

(۲) كه چېرې د هغې محكمې پــر صادر شوي حكم باندې چې دعوي ورته راجع شوې ده، دوه يم ځــل اعتراض صورت و مومي او اعتراض د همــــاغو علتونـــو او اســـبابو پر بناء وي او مرجوع اليه محكمه پخوانی حكم چې د سترې محكمې په دېوان كې نقض شــوی و ، پـــه هماغو لومړنيـــو دليلونـــو بانـــدې حكم كړی وي ، موضوع تر غور او څېړنې لاندې نيسي ، پـــه هغـــهٔ صورت كې چې د اعتراض وړ حكم د سترې محـــكمې لخوا د رأيو په

فيصلهٔ مورد اعتراض را به ســـبب بطلان در حكــم يـــا بطـــلان در اجراآت اساسی مـــؤثر در حكـــم، نقض نمايد، قــضيه را بـــا ذكـــر صريح دلايـــل آن بـــه محكمـــهٔ مربــــوط ارجــــاع ميــــدارد، در حالــــت ارجــــاع قـــضيه به محكمهٔ اولی، صدورحكم توسط قـــضاتی كـــه اكثريـــت غيـــراز قضات اولـــی باشـــند، صـــورت ميگيرد.

(۲) هرگـــاه بـــرحكم صـــادره ازمحكمـــهٔ كـــه دعـــوی بـــه آن ارجاع شده ، بـــار دوم اعتـــراض صـــورت بگيـــرد واعتـــراض برمبنای همـــان علـــل واســـباب باشـــد ومحكمـــهٔ مرجـــوع اليـــه حكـــم قبلـــی را كـــه در ديـــوان ستره محكمه نقض گرديده بـــود، با همان دلايل اولی حكم نمـــوده باشد ، ستره محكمه موضـــوع را تحت غور ورسيدگی قرار ميدهد، در صورتيكه حكم مورد اعتراض به اكثريت آراء از طرف ستره محكمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکثریت سره نقض شي ، څېړنه او د حکم صادرول د هغې محکمې په واسطه صورت مومي چې منقوضه حکم د نوموړي هیئت لخوا ورته راجع شوی دی ، په دې صورت کې مرجوع الیه محکمه د سترې محکمې د لارښودي قرار په پام کې نیولو مکلفه ده او د هغې صادره حکم قطعي دی .

د حکمونو او قرارونو د تعمیل وجوب :

اته ویشتمه ماده :

پر ښکتنیو محکمو باندې د قضیو د بیا څېړنې په هکله د پورتنیو (فوقاني) محکمو حکمونه او قرارونه واجب التعمیل دي .

د سترې محکمې اداري دندې او واکونه :

نهه ویشتمه ماده :

(۱) ستره محکمه په اړوندو اداري چارو کې د لاندې دندو او واکونو لرونکې ده :

نقض گردد، رسیدگی و اصدار حکم توسط محکمهٔ صورت می گیرد که حکم منقوضه از طرف ستره محکمه به آن ارجاع شده است ، در این صورت محکمهٔ مرجوع الیه مکلف به رعایت مفاد قرار رهنمودی ستره محکمه بوده و حکم صادرهٔ آن قطعی میباشد.

وجوب تعمیل احکام و قرار ها :

مادهٔ بیست و هشتم :

احکام وقرار های محاکم فوقانی در مورد رسیدگی مجدد قضایا بر محاکم تحتانی واجب التعمیل میباشد.

وظایف و صلاحیت های اداری ستره محکمه:

مادهٔ بیست و نهم :

(۱) ستره محکمه در امور اداری مربوطه دارای وظایف وصلاحیت های آتی می باشد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د حکومت په سلا د قــضائيه قوې د بودجې برابرول .

۲- د محکمو د ادارو د فعاليتونو لارښودنه او ورڅخه څارنه .

۳- د محکمو د قــضايي او اداري چارو د تنظيم په منظور د مقررو او لوايحو وضع کول .

۴- د قضايي چــارو د تــدقيق او مطالعاتو د پايلې څېړنه او د محکمو د نيمګړتياوو د لــرې کولــو او د اجراآتو د توحيد او ســمون پــه منظور د تدبيرونو نيول .

۵- د دې قانون د حکمونو مطابق، دجمهوري رياست مقام ته دقاضيانو او مستشارانود ټاکنې وړانديز .

٦- د دې قانون د حکمونو مطابق، د قاضيانو د تقرر ، تبدل ، ترفيع ، د خــدمت د تمديــد او دتقاعــد وړانديز .

۷- د جمهوری رياست مقام ته د محکمو او د سندونو او وثيقــو د ثبت د ادارو د جوړولو (تأسيس) او

۱-ترتيب بودجۀ قوۀ قــضائيه بــه مشورۀ حکومت.

۲-رهبری ومراقبت از فعاليت های ادارات محاکم.

۳-وضع مقرره ها ولوايح به منظور تنظــيم امــور قــضائی واداری محاکم.

۴-بررســـی نتيجـــۀ تـــدقيق و مطالعـــات امـــور قـــضايی و اتخـــاذ تـــدابير بـــه منظـــور رفع نواقص وتوحيـد وانــسجام اجراآت محاکم.

۵-پيـــشنهاد تعيـــين قـــضات و مستشاران به مقام رياست جمهوری مطابق به احکام اين قانون .

٦-پيـــشنهاد تقـــرر ، تبـــدل ، ترفيـــع ، تمديـــد خـــدمت و تقاعد قضات مطابق احکـــام ايـــن قانون .

۷- پيشنهاد تاًســيس محــاکم و ادارات ثبـــت اســـناد و وثـــايق و تعيين صلاحيت های قــضائی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغو د قـــضايي او اداري واک د ټاکلو ورانديز .

۸– د قـــضائيه قـــوې د بـــودجې تطبيقول .

۹–د محکمو دفعاليت د پرمخ بيولو په منظور،د لازمو اسانتياوو تأمينول.

۱۰– د قضايي ســـتاژ د کـــورس دايرول او په هغۀ پورې د اړونـــدو چارو تنظيمول .

۱۱– د قاضيانو د پوهې او تجربو د سطحې د لوړولو لپاره د مقتـــضي تدبيرونو نيول .

۱۲– د قضائيه قوې د نورو اداري کارکوونکو له اجراآتو او فعاليتونو څخه څارنه .

۱۳– د کلنۍ احصائيې او په قضايي برخه کې د ټولـــو محکمـــو لـــه فعاليتونو څخه د رپوټ برابرول .

۱۴– نورې هغه دندې او واکونـــه چې په دې قانون او نورو قوانينـــو کې سترې محکمې ته سپارل شوي دي .

اداری آنهـــا بمقـــام رياســـت جمهوری.

۸–تطبيـــق بودجـــۀ قـــوۀ قضائيه.

۹–تأمين تسهيلات لازم به منظور پيشبرد فعاليت محاکم.

۱۰– تـــدوير کـــورس ســـتاژ قـــضائی وتنظـــيم امـــور مربـــوط به آن.

۱۱–اتخاذ تدابير مقتـــضی بـــرای ارتقاء ســـطح دانـــش و تجـــارب قضات.

۱۲–نظارت از اجراآت و فعاليت های ساير کارکنـــان اداری قـــوۀ قضائيه .

۱۳–تهيۀ احصائيۀ سالانه و گزارش از فعاليت های تمـــام محـــاکم در بخش قضائی .

۱۴–ساير وظايف و صـــلاحيتهای که درين قانون وقوانين ديگر بـــه ستره محکمه تفـــويض گرديـــده است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي واکونه ، د قضائيه قوې د عمومي اداري آمريت له لارې اعمالېږي .

د سترې محکمې د رئيس واکونه :

دېرشمه ماده :

د سترې محکمې رئيس د افغانستان د اسلامي جمهوريت د قضائيه قوې ممثل او د لاندې واکونو لرونکې دی :

۱- د سترې محکمې د قضايي او اداري فعاليتونو عمومي لارښودنه .

۲- د سترې محکمې د غونډو رياست .

۳- عندالاقتضاء د سترې محکمې د اړوندو ديوانونو د قضايي غونډو رياست .

۴- د محکمو د فعاليتونو د پلټنې په اړه د امر صادرول .

۵- د قاضيانو د جرمونو او دهغو

(۲) صلاحيت های مندرج فقرۀ (۱) اين ماده از طريق آمريت عمومی اداری قوۀ قضائيه اعمال ميگردد .

صلاحيت های رئيس ستره محکمه:

مادۀ سی ام:

رئيس ستره محکمه ممثل قوۀ قضائيۀ جمهوری اسلامی افغانستان بوده، دارای صلاحيتهای ذيل ميباشد:

۱- رهبری عمومی فعاليتهای قضائی واداری ستره محکمه.

۲- رياست از جلسات ستره محکمه.

۳-عندالاقتضاء رياست جلسات قضائی ديوانهای مربوط ستره محکمه.

۴- اصدار امر مبنی بر تفتيش فعاليت های محاکم.

۵- اصدار امر مبنی بر رسيدگی

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قضايي او اداري سرغړونو څخه د راپيدا شوو قضيو د څېړنې په اړه د امر صادرول .

٦- د محكمو د قطعي فيصلو پر تطبيق باندې څارنه .

٧- د قضائيه قوې د بودجې له سالم تطبيق څخه څارنه او مراقبت .

٨- د ناروغۍ ، رخصتۍ ، غيابت او نورو علتونو په حالت كې د سترې محكمې يوهٔ غړي ته د خپلو ټولو يا يوې برخې واكونو سپارل .

٩- د قضائيه قوې د عمومي اداري آمريت پر فعاليت باندې څارنه .

١٠- جمهور رئيس ته د قضائيه قوې د قضايي او اداري اجراآتو د رپوټ وړاندې كول .

١١- د جمهوري رياست مقام ته د قاضيانودمحاكماتي اوتأديبي مجازاتو د عفوې او تخفيف وړانديز .

١٢-ددې قانون او نورو قوانينو د

قضا يای ناشی از جرايم و تخلفات قضائی واداری قضات.

٦- نظارت بر تطبيق فيصله های قطعی محاکم.

٧- نظارت و مراقبت از تطبيق سالم بودجهٔ قوهٔ قضائيه.

٨- تفويض تمام يابرخی از صلاحيتهای خود در حالت مريضی، رخصتی، غيابت وساير علل به يکی ازاعضای ستره محکمه.

٩- نظارت بر فعاليت آمريت عمومی اداری قوهٔ قضائيه.

١٠- ارائه گزارش اجراآت قضائی واداری قوهٔ قضائيه به رئيس جمهور.

١١- پيشنهاد عفو و تخفيف مجازات محاکماتی وتأديبی قضات به مقام رياست جمهوری.

١٢- ساير صلاحيت های مفوضه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکمونو مطابق نور ورسپارل شوي واکونه .

بر طبق احکام این قانون و قوانین دیگر.

دریيم فصل

د استيناف محکمو تشکيل، ترکيب او واک

د استيناف محکمې تشکيل:

یو دېرشمه ماده :

(۱) د استيناف محکمه د هېواد د هر ولایت په سطح د دې قانون د حکمونو مطابق جوړېږي .

(۲) د استيناف محکمه له رئيس ، مرستيال ، د دېوانونو له رئيسانو او قضايي غړو څخه مرکبه ده .

د استيناف محکمې رئيس د هغو قاضيانو له منځ څخه ټاکل کېږي چې د بشپړ اهليت ، تجربې او درايت لرونکي وي .

(۳) د عمومي جزاء د دېوان رئيس

فصل سوم

تشکیل ، ترکیب وصلاحیت محاکم استیناف

تشکیل محکمۀ استیناف :

مادۀ سی و یکم:

(۱) محکمۀ استیناف در سطح هر ولایت کشور طبق احکام این قانون ایجاد میگردد.

(۲) محکمۀ استیناف مرکب از رئیس ، رؤسای دیوانها واعضای قضائی میباشد.

رئیس محکمۀ استیناف از میان قضاتی تعیین می گردد که دارای اهلیت، تجربه ودرایت کامل باشد.

(۳) رئیس دیوان جزای عمومی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استیناف د محکمې د ریاست مرستیال دی .

د استیناف محکمو د دېوانونو ترکیب :

دوه دېرشمه ماده :

(۱) د استیناف محکمې د لاندې دېوانونو لرونکې دي :

۱- د عمومي جزاء دېوان .

۲- د عامه امنیت دېوان .

۳- د مدني او شخصیه احوالو دېوان .

۴- د عامه حقوقو دېوان .

۵- سوداګریز (تجارتي) دېوان .

۶- د کوچنیانو دېوان .

(۲) د استیناف محکمې په هر دېوان کې د قضایي غړو شمېر له شپږو تنو څخه نشي زیاتېدای .

(۳) ترافیکي قضیې د استیناف د عمومي جزاء دېوان څېړي .

(۴) ستره محکمه کولای شي د جمهور رئیس له منظورۍ

معاون ریاست محکمهٔ استیناف میباشد.

ترکیب دیوان های محاکم استیناف:

مادهٔ سی و دوم:

(۱) محاکم استیناف دارای دیوان های آتی میباشد:

۱- دیوان جزای عمومی.

۲- دیوان امنیت عامه.

۳- دیوان مدنی واحوال شخصیه.

۴- دیوان حقوق عامه.

۵- دیوان تجارتی.

۶- دیوان اطفال .

(۲) تعداد اعضای قضائی در هر دیوان محکمهٔ استیناف ازشش نفر بیشتر بوده نمیتواند.

(۳)قضایای ترافیکی را دیوان جزای عمومی استیناف رسیدگی مینماید.

(۴) ستره محکمه می تواند عندالضرورت دیوان های دیگری را

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته د استیناف محکمو په چوکاټ کې عندالضرورت نور دېوانونه جوړ کړي .

د فیصلو او قرارونو څېړل :

دري دېرشمه ماده :

(۱)د استیناف محکمه د ښکتنیو محکمو فیصلې او قرارونه چې تر اعتراض لاندې راغلې وي ، په هغو احوالو اوترتیب سره چې پدې قانون اونورو قوانینو کې تصریح شویدي ، په استینافي پړاو کې څېړي .

(۲) د استیناف محکمه د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو قضیو د څېړنې په وخت کې د دعوي ټول حالات او کوایف تر بیاغورونې لاندې نیسي ، د ښکتنیو محکمو فیصلې او قرارونه کولای شي د قانون د حکمونو مطابق تصحیح ، نقض ، تعدیل ، تائید یا لغوه کړي .

در چوکات محاکم استیناف بعداز منظوری رئیس جمهور ایجاد نماید.

رسیدگی فیصله ها و قرارها :

مادۀ سی و سوم :

(۱) محکمۀ استیناف فیصله ها وقرار های محاکم تحتانی را که مورد اعتراض قرار گرفته ، در احوال وترتیبی که دراین قانون و قوانین مربوط تصریح گردیده، در مرحلۀ استینافی رسیدگی می نماید.

(۲) محکمۀ استیناف حین رسیدگی قضایای مندرج فقرۀ (۱) این ماده ، تمام حالات وکوایف دعوی را مجدداً تحت غور قرار داده ، فیصله ها وقرار های محاکم تحتانی را می تواند طبق احکام قانون تصحیح، نقض، تعدیل، تائید یا لغو نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قضايي واک د اختلافونو لرې کول :

څلور دېرشمه ماده :

(۱) که چېرې د يوې جزائي قضيې د څېړنې د واک په هکله د دوو محکمو تر منځ چې د استيناف د محکمې په قضايي حوزه کې قرار لري ، اختلاف رامنځته شي ، د اختلاف حل او د واکمنې محکمې تشخيص ، داستيناف محکمې د رئيس تر اثر لاندې د دېوانونو له رئيسانو څخه د جوړ هيئت په واسطه صورت مومي .

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې په درج شوي حالت کې د ترتوقيف لاندې تورن د برخليک ټاکل د استيناف محکمې واک دی .

د فيصلو او قرارونو قطعيت :

پنځه دېرشمه ماده :

د استيناف محکمو فيصلې او قرارونه ، په واک کې په ټولوشاملو قضيو کې قطعي دي .

رفع اختلافات صلاحيت قضائی :

مادۀ سی و چهارم :

(۱) هرگاه در مورد صلاحيت رسيدگی يک قضيۀ جزائی بين دو محکمه که در حوزۀ قضائی محکمۀ استيناف قرار دارند، اختلاف بروز نمايد ، حل اختلاف و تشخيص محکمۀ ذيصلاح توسط هيئتی مرکب از رؤسای ديوان ها ، تحت اثر رئيس محکمۀ استيناف صورت می گيرد.

(۲) تعيين سرنوشت متهم تحت توقيف درحالت مندرج فقرۀ (۱) اين ماده از صلاحيت محکمۀ استيناف ميباشد.

قطعيت فيصله ها وقرار ها:

مادۀ سی و پنجم :

فيصله ها و قرار های محاکم استيناف در تمام قضايای شامل صلاحيت قطعی ميباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استيناف محكمې د رئيس دندې او واكونه :

شپږ دېرشمه ماده :

د استيناف محكمې رئيس د لاندې دندو او واكونو لرونكى دى :

۱- د اړوندو محكمو او دېوانونو د فعاليتونو لارښودنه او تنظيمول .

۲- عندالاقتضاء د دېوانونو د قضايي غونډو رياست .

۳- د يوۀ دېوان د غړي بل دېوان ته مؤقت توظيفول .

۴- د اړتيا په صورت كې د استيناف محكمې له قاضيانو څخه ابتدائيه محكمو ته د يوۀ قاضي توظيفول .

۵- عندالاقتضاء له يوۀ دېوان څخه بل دېوان ته د قضيې د څېړنې د واک سپارل .

۶- د اړوندو ديوانونو د قضايي تجربو توحيدول .

وظايف وصلاحيت هاى رئيس محكمۀ استيناف:

مادۀ سى و ششم :

رئيس محكمۀ استيناف داراى وظايف وصلاحيت هاى آتى ميباشد:

۱- رهبرى وتنظيم فعاليت محاكم وديوان هاى مربوط.

۲- رياست جلسات قضايى ديوان ها عندالاقتضاء.

۳- توظيف مؤقت عضو يک ديوان به ديوان ديگر .

۴- توظيف يكى از قضات محكمۀ استيناف به محاكم ابتدائيه در صورت ضرورت.

۵- تفويض صلاحيت رسيدگى قضيه ازيک ديوان به ديوان ديگرعندالاقتضاء.

٦- توحيد تجارب قضائى ديوانهاى مربوط .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷- ستري محکمې ته د محکمو او اړوندو دېوانونو له فعالیت څخه رپوټ ورکول .

د غونډو لارښودنه :

اووه دېرشمه ماده :

د استیناف محکمې د دېوانونو رئیسان د اړوندو دېوانونو د غونډو لارښودنه کوي . په هغهٔ صورت کې چې د استیناف محکمې رئیس د دېوان د قضایي غونډې لارښودنه وکړي ، پدې حالت کې د دېوان رئیس د اړوند دېوان غړی ګڼل کېږي .

مسؤولیت :

اته دېرشمه ماده :

د استیناف محکمې رئیس د دېوانونو رئیسان او قاضیان یې د خپلو صادره فیصلو او قرارونو له کیفیت ، د قضیو د څېړنې له مودې ، د قانون د تطبیق له صحت او مدلل والي څخه مسؤولیت لري .

۷- ارائه گزارش از فعالیت محاکم و دیوان های مربوط به ستره محکمه.

رهبری جلسات:

مادهٔ سی و هفتم :

رؤسای دیوان های محکمهٔ استیناف جلسهٔ دیوان های مربوطه را رهبری می نمایند. در صورتیکه رئیس محکمهٔ استیناف ، جلسهٔ قضائی دیوان را رهبری نماید ، درین حالت رئیس دیوان ، عضوء دیوان مربوط پنداشته میشود .

مسؤولیت :

مادهٔ سی و هشتم :

رئیس محکمهٔ استیناف ، رؤسای دیوان ها وقضات آن از کیفیت ، میعاد رسیدگی قضایا، صحت تطبیق قانون و مدلل بودن فیصله ها و قرار های صادرهٔ خویش مسؤولیت دارند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استيناف محكمې څانګې :

نهه دېرشمه ماده :

د استيناف محكمې رياست او اړوند ديوانونه يې د اداري كاركوونكو او څانګو لرونكي دي چې دندې او د فعاليت ډول يې په جلا لايحو كې تنظيمېږي .

څلورم فصل

د ابتدائيه محكمو تشكيل ، تركيب او واک

تشكيل :

څلوېښتمه ماده :

(۱) د استيناف محكمې په اړونده قضايي حوزه كې په لاندې ترتيب سره د ابتدائيه محكمو لرونكې دي :

۱–دولايت دمركزابتدائيه محكمه .

شعبات محكمهٔ استيناف:

مادهٔ سی و نهم :

رياست محكمهٔ استيناف و ديوان های مربوط دارای كاركنان و شعبات اداری ميباشند كه وظايف و طرز فعاليت شان در لوايح جدا گانه تنظيم می گردد.

فصل چهارم

تشكيل، تركيب وصلاحيت محاكم ابتدائيه

تشكيل:

مادهٔ چهلم :

(۱) محاكم استيناف در حوزهٔ قضائی مربوط دارای محاكم ابتدائيه به ترتيب آتی می باشند:

۱– محكمه ابتدائيه مركز ولايت .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- د اطفالو محكمه .

۳- سوداګريزه (تجارتي) ابتدائيه محكمه .

۴- د ولسوالۍ ابتدائيه محكمه .

۵- د شخصيه احوالو ابتدائيه محكمه .

(۲) د هغو ولايتونو په مركزونو كې چې زياتو ابتدائيه محكمو ته اړتيا وليدله شي ، ستره محكمه كولاى شي د جمهور رئيس له منظورۍ وروسته د هغو په جوړولو لاس پورې كړي .

د ابتدائيه محكمو جوړښت :

يو څلوېښتمه ماده :

(۱) د ولايتونو د مركزونو ابتدائيه محكمې د لاندې دېوانونو لرونكې دي :

۱- د عمومي جزاء دېوان .

۲- مدني دېوان .

۳- د عامه حقوقو دېوان .

۴- د عامه امنيت دېوان .

۲- محكمۀ اطفال.

۳- محكمۀ ابتدائيه تجارتی.

۴- محكمۀ ابتدائيه ولسوالی.

۵- محكمۀ ابتدائيه احوال شخصيه .

(۲) در مراكز ولاياتيكه به محاكم ابتدائيۀ بيشتری ضرورت احساس شود ، ستره محكمه ميتواند بعد از منظوری رئيس جمهور به تأسيس آن اقدام نمايد.

تركيب محاكم ابتدائيه:

مادۀ چهل و يكم :

(۱) محاكم ابتدائيه مراكز ولايات دارای ديوان های ذيل ميباشند:

۱- ديوان جزای عمومی.

۲- ديوان مدنی .

۳- ديوان حقوق عامه.

۴- ديوان امنيت عامه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- د ترافيكي جرمونو ديوان .

(۲) د مركز د ابتدائيه محكمې ديوانونه له رئيس او حد اكثر څلورو غړو څخه جوړ دي .

<u>د ابتدائيه محكمو د ديوانونو په واسطه د قضيو څېړنه :</u>

دوه څلوېښتمه ماده :

د ولايتونو د مركزونو ابتدائيه محكمې په ابتدايي پړاوكې د اړوندو ديوانونو په واسطه لاندې قضيې د قانون د حكمونو مطابق څېړي :

۱- په عمومي جزاء پورې د اړوندو قضيو څېړنه د عمومي جزاء د ديوان په واسطه .

۲- د حقيقي اشخاصو تر منځ د مدني دعواوو څېړنه د مدني ديوان په واسطه .

۳- د حقيقي او حكمي اشخاصو يا د حكمي اشخاصو تر منځ د متنازع فيه مدني قضيو څېړنه د عامه حقوقو د ديوان په واسطه .

۵- ديوان جرايم ترافيكي.

(۲) ديوان هاى محكمۀ ابتدائيه مركز مركب از رئيس و حد اكثر چهار عضو ميباشد .

<u>رسيدگی قضايا توسط ديوانهای محاكم ابتدائيه :</u>

مادۀ چهل و دوم :

محاكم ابتدائيه مراكز ولايات قضاياى ذيل را توسط ديوانهاى مربوط در مرحلۀ ابتدائى طبق احكام قانون رسيدگی می نمايد :

۱- رسيدگی قضاياى مربوط به جزاى عمومی توسط ديوان جزاى عمومی .

۲- رسيدگی به دعاوی مدنی بين اشخاص حقيقی توسط ديوان مدنی .

۳- رسيدگی قضاياى مدنی متنازع فيه بين اشخاص حقيقی و حكمی يا بين اشخاص حكمی توسط ديوان حقوق عامه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- په امنيت او عامه ګټــو ، د مخدرو موادو په قاچاقو او نــورو جرمونو پورې د اړونــدو جزايــي قضيو څېړنه د عامه امنيت د دېوان په واسطه .

۵- په ترافيکي پېــښو پــورې د اړوندو قضيو څېړنــه د ترافيکــي جرمونو د دېوان په واسطه .

د محکمې اودېوانونو لارښودنه:

دري څلوېښتمه ماده :

(۱) د ولايت د مرکز د ابتدائيــه محکمې په سر کې رئيس قرار لري چې د دېوانونو د قضايي او اداري فعاليتونو لارښودنه او تنظيمول پــه غاړه لري او عنداللزوم د هغو پــه غونډو کې ګډون کوي .

(۲) د ابتدائيه محکمې د دېوانونو رئيسان ، د اړونــدو دېوانونــو د غونډو لارښودنه کوي . پــه هغــهٔ صورت کې چې د ابتدائيه محکمې رئيس د دېوان د قضايي غونــډې لارښودنه وکړي ، پدې حالت کې

۴- رسيدگی قضايای جزائی مربوط به امنيت و منفعت عامه ، قاچــاق مواد مخدر و ساير جرايم مطــابق احکام قانون توسط ديوان امنيــت عامه .

۵- رسيدگی قضايای جزائی مربوط به حادثات ترافيکی توسط ديــوان جرايم ترافيکی .

رهبری محکمه و ديوانها:

مادهٔ چهل وسوم:

(۱) در راٴس محکمهٔ ابتدائيهٔ مرکز ولايت رئيس قرار دارد که رهبری وتنظيم فعاليت های قضائی واداری ديوانها را بــه عهــده داشــته و عنداللزوم در جلسات آنها شرکت می نمايد.

(۲) رؤسای ديوانهــای محکمــهٔ ابتدائيــه جلــسات ديوانهــای مربوط را رهبری مــی نماينــد . در صورتيکه رئيس محکمهٔ ابتدائيه، جلسهٔ قضائی ديــوان را رهبــری نمايد ، درين حالت رئيس ديوان ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ديوان رئيس د اړوند ديوان غړی ګڼل کيږي .

(۳) د عمومي جزاء د ديوان رئيس په عين حال کې د مرکز د ابتدائيه محکمې د رئيس مرستيال دی .

د اطفالو محکمه :

څلور څلويښتمه ماده :

(۱) د هر ولايت په مرکز کې د اطفالو يوه ابتدائيه محکمه جوړيږي .

(۲) د اطفالو ابتدائيه محکمه له رئيس او څلورو غړو څخه متشکله ده .

په هغهٔ صورت کې چې رئيس د ځينو علتونو له امله غايب وي ، دندې او واکونه يې يوهٔ غړي ته چې د زياتې قضايي سابقې لرونکی وي ، سپارل کيږي .

(۳) د اطفالو د سر غړونو د څېړنې ډول د خاص قانون په واسطه تنظيميږي .

عضو ديوان مربوط پنداشته ميشود .

(۳) رئيس ديوان جزای عمومی در عين حال معاون رئيس محکمه ابتدائيه مرکز ميباشد .

محکمهٔ اطفال:

مادهٔ چهل و چهارم :

(۱) در مرکز هر ولايت يک محکمهٔ ابتدائيه اطفال ايجاد می گردد.

(۲) محکمهٔ ابتدائيهٔ اطفال متشکل از رئيس و چهار عضو می باشد.

در صورتيکه رئيس بنابر عللی غايب باشد ، وظايف و صلاحيت های وی به يکی از اعضای که دارای سابقهٔ بيشتر قضائی باشد، تفويض می گردد.

(۳) طرز رسيدگی به تخلفات اطفال توسط قانون خاص تنظيم می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوداګريزه (تجارتي) ابتدائيه محکمه :

پنځه څلوېښتمه ماده :

(۱) د هر ولايت په مرکز کې يوه تجارتي ابتدائيه محکمه جوړيږي . سوداګريزه محکمه له رئيس او څلورو غړو څخه مرکبه ده .

(۲) د هغو ولايتونو په مرکزونو کې چې سوداګريزه ابتدائيه محکمه موجوده نه وي ، د سوداګريزو قضيو څېړنه ، د اړوند ولايت د مرکز د ابتدائيه محکمې د مدني ديوان واک دی .

د اختصاصي قضيو څېړنه :

شپږ څلوېښتمه ماده :

د سوداګريزو ، عامه حقوقو او عامه امنيت د قضيو څېړل د استيناف محکمې په قضائي حوزه کې ، د مورد له مخې په سوداګريزه ابتدائيه محکمه او د

محکمۀ ابتدائيه تجارتی:

مادۀ چهل و پنجم :

(۱) در مرکز هر ولايت يک محکمۀ ابتدائيه تجارتی ايجاد می گردد. محکمۀ تجارتی مرکب از رئيس وچهار عضو ميباشد.

(۲) در مراکز ولاياتيکه محکمۀ ابتدائيه تجارتی موجود نباشد ، رسيدگی به قضايای تجارتی از صلاحيت ديوان مدنی محکمۀ ابتدائيه مرکز ولايت می باشد.

رسيدگی به قضايای اختصاصی:

مادۀ چهل و ششم :

رسيدگی به قضايای تجارتی، حقوق عامه و امنيت عامه در داخل حوزۀ قضائی محکمۀ استيناف بر حسب مورد در محکمۀ ابتدائيۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولايت د مرکزد ابتدائيه محکمې په اړوندو دېوانونو کې صورت مومي .

<u>د ولسوالۍ د ابتدائيه محکمې ترکيب :</u>

اووه څلوېښتمه ماده :

(۱) د ولسوالۍ ابتدائيه محکمه له رئيس او دوو غړو څخه مرکبه ده ، په هغو ولسواليو کې چې غړي موجود نه وي ، د قضيو څېړل له دريو تنو څخه د لږو قاضيانو په واسطه صورت موندلی شي .

(۲) د ولسوالۍ د ابتدائيه محکمې په سر کې رئيس قرار لري ، په هغهٔ صورت کې چې رئيس د ځينو علتونو له امله غايب وي ، دندې او واکونه يې د يوهٔ غړي لخوا چې د زياتې قضايي سابقې لرونکی وي ، اعماليږي .

تجارتی و ديوان های مربوط محکمهٔ ابتدائيه مرکز ولايت صورت می گيرد.

<u>ترکيب محکمهٔ ابتدائيه ولسوالی:</u>

مادهٔ چهل و هفتم :

(۱) محکمهٔ ابتدا ئيهٔ ولسوالی مرکب از رئيس و دو عضو ميباشد. در ولسوالی های که اعضاء موجود نباشد، رسيدگی به قضايا توسط کمتر از سه نفر قاضی صورت گرفته ميتواند.

(۲) در رأس محکمهٔ ابتدائيهٔ ولسوالی رئيس قرار دارد ، درصورتيکه رئيس بنابر عللی غايب باشد، وظايف و صلاحيت های وی از طرف يکی از اعضای که دارای سابقهٔ بيشتر قضائی باشد، اعمال می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ولسوالۍ د ابتدائيه محکمې واک

اته څلوېښتمه ماده :

د ولسوالۍ ابتدائيه محکمه ټولې عادي جزايي ، مدني اود شخصيه احوالو قضيې چې دقانون دحکمونو په رعايتولو سره دهغې په وړاندې اقامه کېږي، په ابتدايي پړاو کې څېړي .

دمؤقت قاضي توظيفول :

نهه څلوېښتمه ماده :

ددې قانون په اته څلوېښتمه مـاده کې په درج شوي حالت کې، کـه چېرې محکمه ديوهٔ تـن قاضـي لرونکـې وي يـا نـور داسـې حـالات راڅرگنـد شـي چـې دمؤقت قاضي د توظيفولو غوښتنه وکړي، داستيناف محکمې رئـيس واک لري چې داستيناف محکمې له قاضيانو څخه يوېې مؤقتاً توظيـف کړي .

صـلاحيت محکمـهٔ ابتدائيـهٔ ولسوالی :

مادهٔ چهل و هشتم :

محکمهٔ ابتدائيهٔ ولـسوالی تمـام قضايای جزائی عـادی ، مـدنی و احوال شخصيه را که بـا رعايـت احکام قانون در پيشگاه آن اقامـه ميگـردد ، در مرحلـهٔ ابتـدائی رسيدگی می نمايد .

توظيف قاضی مؤقت:

مادهٔ چهل و نهم :

در حالت مندرج مادهٔ چهل و هشتم ايـن قـانون هرگـاه محکمـه دارای يک نفرقاضی باشـد ، يـا حـالات ديگـری ظهـور کنـد کـه ايجـاب توظيـف قاضـی مؤقـت را نمايـد، رئـيس محکمـهٔ اسـتيناف صـلاحيت دارد که يکی از قضات محکمـهٔ اسـتيناف را مؤقتـاً توظيـف نمايد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارېنو دېوانونو جوړول :

پنځوسمه ماده :

(۱) ستره محکمه کولای شي داړتیا په صورت کې دجمهور رئیس له منظورۍ وروسته د ولایتونو دمرکزونو د ابتدائیه محکمو په چوکاټ کې نور دېوانونه جوړ کړي.

(۲) ستره محکمه کولای شي عندالضرورت دجمهور رئیس له منظورۍ وروسته، دولسوالیو دابتدائیه محکمو په چوکاټ کې دېوانونه جوړ کړي .

دځوګونو(متعددو) جرمونو دڅېړنې ډول :

یو پنځوسمه ماده :

(۱) تورن په هغې محکمې کې محاکمه کېږي چې ددې قانون او نورو قوانینودحکمونومطابق دهغو دڅېړنې واک لري. په هغهٔ صورت کې چې شخص دځوګونوجرمونو

ایجاد دیوان های ضروری :

مادهٔ پنجاهم :

(۱) ستره محکمه می تواند عندالضرورت دیوان های دیگری را در چوکات محاکم ابتدائیهٔ مراکز ولایات بعد از منظوری رئیس جمهور ایجاد نماید.

(۲) ستره محکمه می تواند عندالضرورت دیوانهای را در چوکات محاکم ابتدائیهٔ ولسوالی ها بعد از منظوری رئیس جمهور ایجاد نماید.

طرز رسیدگی جرایم متعدد:

مادهٔ پنجاه و یکم :

(۱) متهم در محکمهٔ محاکمه می شود که مطابق به احکام این قانون وسایر قوانین صلاحیت رسیدگی آنرا دارد. در صورتیکه شخص مرتکب جرایم متعددی گردد که از

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرتکب شي چې دواک له نظــره دجلا محکمو تابع وي،دهغوڅېړنه په هغې محکمې کې صورت مومي چې د ډېرسخت (شدیدترین) جرم د څېړنې واک لري.په هغهٔ صــورت کې چې ارتکابي جرمونه د مجازاتو له مخې په يوه درجه کــې وي ، د څېړنې واک هغه محکمه لري چې پر تورن باندې د واردو شوو تورونو څېړنه يې پيل کړېده .

(۲) که چېرې يو شخص د څوګونو جرمونو مرتکب شي چې د واک له نظره د دوو(اختصاصي او عمومي) محکمو تابع وي ، د جرم د ماهيت په اعتبار ، هره يوه اړونده محکمه د هغو د څېړنې د واک لرونکې ده .
په هغهٔ صورت کې چې ارتکــابي جرمونه د هغو څوګونو جرمونو له ډول څخه وي چې د تجزيې وړنــه وي ، د هغو څېړنه د هغې محکمې واک دی چې د شــديد جــرم د څېړنې واک لري .

حيث صـــلاحيت تـــابع محـــاکم جداگانه باشد، رسيدگی بــه آن در محکمهٔ صورت مــی گيــرد کــه صلاحيت رسيدگی شديدترين جرم را دارد. در صـــورتيکه جـــرايم ارتکابی از لحاظ مجازات در يک درجه باشد، صلاحيت رسيدگی را محکمهٔ داردکــه رســيدگی بــه اتهامات وارده بر مــتهم را آغــاز کرده است .

(۲) هرگاه شخصی مرتکب جرايم متعــددی گــردد کــه از حيــث صـــلاحيت تـــابع دو محکمـــه (اختـــصاصی وعمـــومی) باشـــد، صلاحيت رسيدگی آن را به اعتبار ماهيت جرم هر يــک از محـــاکم مربوط دارا می باشد ، در صورتيکه جرايم ارتکــابی از نــوع جــرايم متعددی بوده که قابل تجزيه نباشد، رسيدگی به آن از صلاحيت محکمهٔ می باشد که صلاحيت رسيدگی به جرم شديد تر را دارد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳) دجرم شريکان او مرستيالان په هغې محکمې کې محاکمه کېږي چې دجرم اصلي فاعل په هغې کې محاکمه کېږي .

مسؤوليت :

دوه پنځوسمه ماده :

دابتدائيه محکمې رئيس،دديوانونو رئيسان او دهغو قضايي غړي دقضيو له کيفيت،دڅېړنې دمودې ، دقانون دتطبيق له سموالي(صحت)او دځپلو صادره فيصلواو قرارونو له مدلل والي څخه مسوؤليت لري .

دفيصلې قطعيت :

دري پنځوسمه ماده :

دابتدائيه محکمو صادره حکمونه ، په لاندې مواردو کې قطعي دي :

۱–په صادره حکم باندې ددعوي د اړخونو قناعت .

۲–داستيناف غوښتنې دمودې تېرېدل (انقضاء) .

(۳) شرکاء و معاونين جرم در محکمهٔ محاکمه می شوند که فاعل اصلی جرم در آن محاکمه می شود .

مسؤوليت :

مادهٔ پنجاه و دوم :

رئيس محکمه ابتدائيه، رؤسای ديوانها واعضای قضائی آن از کيفيت، ميعاد رسيدگی قضايا، صحت تطبيق قانون ومدلل بودن فيصله ها وقرار های صادرهٔ خويش مسؤوليت دارند.

قطعيت فيصله :

مادهٔ پنجاه و سوم :

احکام صادرهٔ محاکم ابتدائيه در موارد آتی قطعی ميباشد:

۱– قناعت طرفين دعوی به حکم صادره.

۲– انقضای ميعاد استيناف طلبی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳– په هغهٔ صورت کې چې دمدعي بها ارزښت تر سلو زرو افغانیو پورې وي .

۴– تر پنځوسو زرو افغانیو پورې په نقدي مجازاتو باندې حکم .

۵–نور هغه موارد چې په قوانینو کې اټکل شوي دي .

اداري څانګې :

څلور پنځوسمه ماده :

ابتدائیه محکمې داداري څانګو او کارکوونکو لرونکې دي چې دندې اودفعالیت ډول یې په جلا لایحو کې تنظیمېږي .

دسندونو اووثایقو دثبت اداري :

پنځه پنځوسمه ماده :

(۱) داستیناف دهرې محکمې په قضایي حوزه کې دسندونو اووثایقو دثبت اداره جوړېږي .

۳– در صورتیکه ارزش مدعی بها الی یکصد هزار افغانی باشد .

۴– حکم به مجازات نقدی الی پنجاه هزار افغانی.

۵– سایر مواردی که در قوانین پیشبینی گردیده است.

شعبات اداری:

مادهٔ پنجاه و چهارم :

محاکم ابتدائیه دارای کارکنان و شعبات اداری بوده که وظایف وطرز فعالیت آنها در لوایح جداگانه تنظیم می گردد.

ادارات ثبت اسناد و وثایق:

مادهٔ پنجاه و پنجم :

(۱) درحوزهٔ قضائی هر محکمهٔ استیناف ادارهٔ ثبت اسناد ووثایق ایجاد می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسندونو اووثايقو دثبت دادارو په سرکې رئيس قرار لري چې دادارې دفعاليتونو لاربنوونه او تنظيم پــه غاړه لري .

در رأس ادارات ثبت اسناد ووثايق رئيس قرار داشته که رهبری وتنظيم فعاليت های اداره را بــه عهــده دارد.

(۲)دسندونو اووثايقو دثبت دادارو رئيس اومــسلکي غــړي دهغــو اشخاصو له جملې څخه چې قضايي واک لري ، ټاکل کيږي .

(۲) رئيس و اعــضای مــسلکی ادارات ثبت اسناد و وثايق از جملهٔ اشخاصی که صــلاحيت قــضائی دارند ، تعيين ميگردند .

(۳)په هغو ولسواليو کــې چــې دسندونواووثايقودثبت ادارې جوړې شوې ندي،دولــسواليو محکمــې داړوندو واکونو لرونکې دي .

(۳) در ولسوالی های که ادارات ثبت اسناد ووثايق ايجاد نگرديــده است، صلاحيت های مربوطــه را محاکم ولسوالی ها دارا ميباشند.

(۴)دسندونو او وثايقو دثبت دادارو دندې اوواکونه دخاص قانون مطابق تنظيميږي .

(۴) وظايف و صــلاحيت هــای ادارات ثبت اسناد و وثايق طبــق قانون خاص تنظيم ميگردد .

<u>د سوداگريزو (تجارتي) سندونو او علايمو ثبتول :</u>

<u>ثبـــت اســـناد وعلايـــم تجارتی</u>

شپږ پنځوسمه ماده :

دسودا گريزو سندونو او علايمــو ثبتول دسوداگريزو ابتدائيه محکمو واک دی.

مادهٔ پنجاه و ششم :

ثبت اســناد وعلايــم تجــارتی از صلاحيت محاکم ابتدائيه تجــارتی ميباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریوټ ورکول :

اووه پنځوسمه ماده :

دابتدائیه محکمـــو اودســـندونو او وثایقو دثبت د ادارو رئیسان مکلف دي چې له خپلو اجراآتـــو څخـــه داستیناف اړوندې محکمې ته رپوټ ورکړي .

ارائه گزارش :

مادهٔ پنجاه و هفتم :

رؤسای محاکم ابتدائیـــه و ادارات ثبت اسناد و وثایق مکلف انـــد از اجـــراآت خـــود بـــه محکمـــهٔ استیناف مربـــوط گـــزارش ارائـــه نمایند .

پنځم فصل

د قضائیه قوې په قاضیانو او کارکوونکو پورې اړوندې چارې

فصل پنجم

امـــور مـــربـــوط بـــه قضـــات وکارکنـــان قوهٔ قضائیه

دقضاء د انسلاک شرایط :

اته پنځوسمه ماده :

(۱)دلانـــدې شـــرطونو لرونکـــی شخص دسترې محکمې درئیس په وړاندیز اودجمهـــور رئـــیس پـــه منظورۍ د قاضي په توگه منسلک او ټاکل کېږي :

شرائط انسلاک قضاء:

مادهٔ پنجاه و هشتم :

(۱) شخص واجد شرایط ذیل بـــه پیشنهاد رئیس ســـتره محکمـــه و منظوری رئیس جمهور بـــه حیـــث قاضـــــی منـــــسلک و تعیـــین می گردد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱-د انسلاک په وخت کې لږترلږهٔ لس کاله دافغانستان داسلامي جمهوريت د تابعيت لرونکی وي .

۲-دواکمنې محکمې دقطعي حکم په موجب،دجنايت ياجنحې په عمدي جرم محکوم شوی نه وي .

۳-دحقوقو يا شرعياتو له پوهنځيو څخه دلېسانس يا له هغو څخه دلوړ تحصيلي سند او يا ددولت درسمي ديني مدرسو يا دهغو دمعادل تحصيلي سند لرونکی وي .

۴-په ساري ناروغيو يا معيوبيتونو باندې چې ددندې داجراء خنډ شي ، مصاب نه وي .

۵- د قضاء په کادر کې دانسلاک په وخت کې يې پنځه ويشت کلنی سن بشپړ کړی وي .

۶-دقضايي ستاژ دوره يې په برياليتوب سره تېره کړې وي .

(۲)د دولت د رسمي ديني مدرسو يا د هغو د معادل تحصيلي سند

۱-حين انسلاک حداقل ده سال تابعيت جمهوری اسلامی افغانستان را دارا باشد.

۲- به موجب حکم قطعی محکمه ذيصلاح به جرم جنايت يا جنحهٔ عمدی محکوم نشده باشد.

۳- سند تحصيلی ليسانس از پوهنځی های حقوق يا شرعيات و يا بالاتر از آن و يا سند تحصيلی مدارس دينی رسمی دولت يا معادل آنرا دارا باشد .

۴- مصاب به امراض ساری يا معيوبيتهای که مانع اجرای وظيفه گردد ، نباشد.

۵- حين انسلاک در کادر قضاء سن بيست وپنج سالگی را تکميل کرده باشد .

۶- دورهٔ ستاژ قضائی را مؤفقانه سپری نموده باشد.

(۲) شخص دارای سند تحصيلی مدارس دينی رسمی دولت و يا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرونکی شخص ، د دې مـادې د (۱) فقرې پـه (۱ ، ۲، ۴ ، ۵ او ٦) جزء کې د درج شوو شرطونو له په پام کې نیولو سره د لومړیـو دریو کلونو لپاره د ابتدائیه محکمې د غړي په توګه مقرریدای شي .

(۳) که چېرې د شرایطو لرونکـي داوطلبان د اړتیا له حد څخه زیات وي ، ستره محکمه کولای شـي د داوطلـب د جـذب او شـاملولو لپاره اضافي شرطونه وضع کړي .

سوګند

نهه پنځوسمه ماده :

قاضي د دندې له اشغالولو دمخه د سترې محکمې د رئیس او غړو په مخکې لاندې سوګند پـه ځـای کوي :

((د لوی اودادګر خدای (ج) پـه نوم سوګند یادوم چـې د قـضاء دنده په بشپړامانت ، ریـښتینولۍ (صـداقت) او نـاپلوۍ سـره

معادل آن بـا رعایـت شـرایط مندرج اجـزای (۱ ، ۲ ، ۴ ، ۵ و ٦) فقـرۀ (۱) ایـن مـاده برای سه سال اول بحیـث عـضو محکمـۀ ابتدائیـه مقـرر شـده میتواند .

(۳) هرگاه تعداد داوطلبان واجـد شرایط بیشتر از حد ضرورت باشد، ستره محکمه می توانـد شـرایط اضافی را برای جذب و شـمولیت داوطلب وضع نماید.

سوگند:

مادۀ پنجاه و نهم :

قاضی قبل از اشـغال وظیفـه در حـضور رئـیس واعـضای ستره محکمه سوگند آتی را به جا می آورد:

((سوگند یـاد مـی کـنم بنـام خداونـد(ج) بـزرگ و داد گـر که وظیفه قضاء را بـا کـمال امانت ، صـداقت وبـی طرفـی

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجراء او داسلامي شريعت،دهېواد داساسي قانون او قوانينو د حكمونو درۀ ناوی وكړم او تطبيق يې كړم، د دندې اسرار ساتم، په مستقيم يـا غيرمستقيم صورت سره په خيانت ، حق تلفۍ ، بې عـدالتۍ ، قـانون ماتونې(قانون شكنۍ) او د رشـوت په اخيستلو لاس نه پورې كوم)).

دتحليف متن په لوحه كـې ليكـل كېږي، دقاضي له لاسليک وروسته په هغې محكمې كې چې دنده پكې اجراء كوي ، ځړول كېږي.

د قاضيانو مقررېدل اوتبديلېدل :

شپېتمه ماده :

(۱)د اول اوله هغۀ څخه د لوړبست د قاضـيانو مقررېدل،تبديلېـدل، ترفېع، د خدمت تمديد ، تقاعد او دهغۀ رفع كول، دموافقې وركول او داستعفي منل ، د سترې محكمې د رئيس د وړانديز پربنسټ اودجمهور رئيس په منظورۍ صورت مومي.

اجراء واحكام شريعت اسـلامی، قانون اساسی وقـوانين كـشور را احترام وتطبيـق نمـوده، اسـرار وظيفه را حفظ مينمايم، بـصورت مستقيم يا غيرمستقيم به خيانـت، حق تلفی، بی عدالتی، قانون شكنی واخـذ رشـوت مبـادرت نمـی ورزم)) .

متن تحليف در لوحه نوشته شـده، بعد از امضاء قاضی در محكمۀ كه در آن اجرای وظيفه می نمايـد ، تعليق ميشود.

تقرر وتبدل قضات:

مادۀ شصتم :

(۱) تقـرر، تبـدل، ترفيـع، تمديـد خـدمت، تقاعـد و رفع آن، اعطای موافقه وقبـولی استعفای قضات بست اول و بالاتر از آن به اسـاس پيـشنهاد سـتره محكمـه و منظـوری رئـيس جمهورصورت می گيرد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)د دوه یم اوله هغهٔ څخه د ټیټ بـــست د قاضـــیانو مقررېـــدل، تبدیلېدل، ترفېع ، دخدمت تمدید، تقاعد او دهغهٔ رفع کول، د موافقې ورکول اوداستعفي منل ، دقـــضائیه قوې د اداري عمومي آمر د وړاندیز پربنسټ او دسترې محکمې په تائید او دهغې د رئـــیس پـــه منظـــورۍ صورت مومي.

(۲) تقـــرر، تبـــدل، ترفیـــع، تمدیـــد خـــدمت، تقاعـــد و رفـــع آن، اعطـــای موافقـــه وقبـــولی اســـتعفای قـــضات بـــست دوم و پـــایینترازآن به اســاس پیـــشنهاد آمرعمـــومی اداری قوهٔ قضائیه ، تائیـــد ستره محکمـــه و منظـــوری رئـــیس آن صورت می گیرد.

د اداري کارکوونکو مقررېدل او تبدیلېدل :

یو شپېتمه ماده :

(۱) د فوق او مافوق رتبې په بست کې د قضائیه قوې د اداري مامورینو اوفـــوق درجـــې قـــراردادي اجیرانو مقررېدل،تبدیلېدل ،ترفېع ، دخدمت تمدید،تقاعد اودهغهٔ رفـــع کېدل، د موافقې ورکول اوداستعفي منل دسترې محکمـــې د رئـــیس د وړاندیز پربنسټ اودجمهور رئیس په منظورۍ صورت مومي.

تقـــرر وتبـــدل کارکنـــان اداری:

مادهٔ شصت و یکم :

(۱) تقرر، تبدل، ترفیـــع، تمدیـــد خـــدمت ، تقاعـــد ورفـــع آن ، اعطای موافقه و قبـــولی اســـتعفای مـــامورین اداری قـــوهٔ قـــضائیه در بست فـــوق و مـــافوق رتبـــه واجیران قرار دادی فوق درجه بـــه اساس پیشنهاد رئیس ستره محکمه ومنظوری رئیس جمهور صـــورت می گیرد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)د لومړۍ یا له هغې څخه د ټیټې رتبې یا بست د اداري مامورینواو د لومړۍ یا له هغې څخه د ټیټې درجې قراردادي اجیرانومقررېدل، تبدیلېدل، ترفیع دخدمت تمدید، تقاعداودهغهٔ رفع،د موافقې ورکول اوداستعفي منل دقضائیه قوې د اداري عمومي آمر په وړاندیز اود سترې محکمې د رئیس په منظورۍ صورت مومي.

د قاضیانو تقاعد:

دوه شپېتمه ماده :

(۱) قاضي په لاندې حالاتو کې متقاعد کېږي او بیا کارته نشي استخدامېدی :

۱- د (۴۰) کاله بالفعل خدمت په پای کې.

۲-کلي دایمي معلولیت او دوامداره ناروغي چې د دندې د اجراء خنډشي.

۳- د (۶۵) کلني سن بشپړول.

(۲) تقرر، تبدل، ترفیع، تمدید خدمت ، تقاعد و رفع آن ، اعطای موافقه و قبولی استعفای مامورین اداری رتبه یا بست اول و اجیران قرار دادی درجه اول ویا پایینتر از آن به پیشنهاد آمر عمومی اداری قوهٔ قضائیه ومنظوری رئیس ستره محکمه صورت می گیرد.

تقاعد قضات:

مادهٔ شصت و دوم :

(۱) قاضی در حالات آتی متقاعد گردیده و دوباره به کار استخدام شده نمی تواند:

۱- در پایان (۴۰) سال خدمت بالفعل.

۲- معلولیت کلی دایمی و مریضی های دوامداریکه مانع اجرا ی وظیفه گردد.

۳- اکمال سن (۶۵) سالگی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- نور هغه حالات چې په تقنيني سندونو کې اټکل شوي دي .

(۲) ستره محکمه کولای شي د اړتيا په وخت کې د هغو قاضيانو د کار دوام چې ددې مادې د(۱) فقرې په ۳ جزء کې د درج شوي تقاعد سن ته رسېدلي دي اود علمي اومسلکي پوهې او تجربو لرونکي وي، تقاعد ته له سوق دمخه ، د واکمن مقام په منظوری حداکثرترلسو کلونو پورې تمديد کړي.

د کار د دوام منظوري هرکال نوې کېږي.

د قاضيانو تبديلي :

دري شپېتمه ماده :

(۱) قاضي له دريو کلونو دمخه نشي تبديلېدای ، خود هغهٔ په خپله غوښتنه اود مؤجه دليلونو په وړاندې کولو سره چې د ادارې د قناعت وړ وګرځي .

۴- ساير حالاتيکه در اسناد تقنينی پيش بينی گرديده است.

(۲) ستره محکمه می تواند، هنگام ضرورت دوام کار قضاتی را که به سن تقاعد مندرج جزء ۳ فقرهٔ (۱) اين ماده رسيده اند و دارای دانش، تجارب علمی و مسلکی باشند، قبل از سوق به تقاعد به منظوری مقام ذيصلاح حداکثر تا ده سال تمديد نمايد.

منظوری دوام کار، هر سال تجديد می شود.

تبديلی قضات:

مادهٔ شصت و سوم :

(۱) قاضی قبل از سه سال تبديل شده نمی تواند ، مگر به اثر تقاضای خودش و ارائه دلايل مؤجه که طرف قناعت اداره واقع گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) د قاضي تبديلي په عادي توگه، په هرو دريوکالو کې يوځل دکب په مياشت کې صورت مومي او دراتلونکي کال له پيل څخه نافذيږي.

تقدير ليکونه:

څلورشپېتمه ماده :

(۱)دقضائيه قوې قاضيانواواداري کارکوونکو ته لومړی درجه تقدير ليک، دسترې محکمې د رئيس د وړانديز پربنسټ او دجمهور رئيس په منظورۍ او يا مستقيماً د جمهور رئيس لخوا ورکول کيږي.

(۲)د قضائيه قوې قاضيانو او اداري کارکوونکو ته دوه يمه او دريمه درجه تقدير ليک ، ستاين ليک او نقدي مکافات د اداري عمومي آمر د وړانديز پربنسټ او دسترې محکمې د رئيس په منظورۍ او يامستقيماً د سترې محکمې د رئيس لخوا ورکول کيږي.

(۲) تبديلی قاضی طور عادی، هر سه سال يکبار در ماه حوت صورت گرفته و از آغاز سال بعد نافذ می گردد.

تقدير نامه ها:

مادۀ شصت و چهارم :

(۱) تقدير نامۀ درجه اول برای قضات و کارکنان اداری قوه قضائيه به اساس پيشنهاد رئيس ستره محکمه و منظوری رئيس جمهور ويا مستقيماً توسط رئيس جمهور اعطاء می گردد.

(۲) تقدير نامۀ درجه دوم وسوم، تحسين نامه و مکافات نقدی برای قضات وکارکنان اداری قوۀ قضائيه به اساس پيشنهاد آمرعمومی اداری و منظوری رئيس ستره محکمه ويا مستقيماً از طرف رئيس ستره محکمه اعطاء می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دولت دمامورينو اوکارد قوانينو د حکمونوتطبيقول:

پنځه شپېتمه ماده :

(۱) د قضائيه قوې د قاضيانو او اداري کارکوونکو د مقررېدلو ، تبديلېدلو ، ترفېع ، دخدمت د تمديد، تقاعد او دهغهٔ د رفع کولو، د موافقې د ورکولو د استعفي د منلو،رخصتۍ او نورو حقوقو او امتيازونو او مکلفيتونو شرطونه او حالات چې پدې قانون کې نه وي اټکل شوي ، د کار او د دولت د مامورينو د قوانينو او په هغو پورې د نورو اړوندو تقنيني سندونو د حکمونو مطابق ، اجراء کېږي.

(۲) د قاضيانو په ترفېع کې د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو تقنيني سندونو په شرطونو برسېره ، دقاضيانو د فيصلو څرنګوالی هم په پام کې نيول کېږي.

تطبيق احکام قوانين کار و مامورين دولت :

مادهٔ شصت و پنجم :

(۱) شرايط و حالات تقرر، تبدل، ترفيع، تمديد خدمت، تقاعد و رفع آن ، اعطای موافقه ، قبولی استعفاء رخصتی و ساير حقوق، امتيازات و مکلفيت های قضات وکارکنان اداری قوهٔ قضائيه که در اين قانون پيش بينی نگرديده باشد، طبق احکام قوانين کار و مامورين دولت وساير اسناد تقنينی مرتبط به آن اجراء می گردد.

(۲) در ترفيع قضات علاوه بر شرايط اسناد تقنينی مندرج فقرهٔ (۱) اين ماده ، چگونگی فيصله های قضات نيز در نظر گرفته ميشود .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسلكي امتياز :

شپږ شپېته ماده :

قاضيانوته د قضائي كـادر امتيـاز وركول كېږي.دقضاء د كـادري درجې دتثبيت ، د ارتقـا شـرايط او د كـادري امتيـاز د انـدازې پــه ټـاكلو پـورې اړونـدې چارې يــې دجــلا تقنينــي سـند مطابق تنظيمېږي.

قضائي كادري امتياز د معاش جزء دی .

امتياز مسلكی:

مادهٔ شصت و ششم :

بـرای قـضات امتيـاز كـادر قضائی پرداخته ميـشود . امـور مربوط به تثبيت درجهٔ كـادری ، شـرايط ارتقـاء ، وتعيـين اندازهٔ امتياز كادری طبـق سـند تقنينـی جداگانـه تنظـيم می گردد.

امتياز كادر قضائی جـزء معـاش ميباشد .

شپږم فصل

د قاضيانو جزايي او تأديبی مسؤوليت

فصل ششم

مسؤوليت جزائی و تأديبی قضات

د قاضي توقيفول :

اووه شپېتمه ماده :

(۱)قاضي د جمهور رئيس له حكم پرته نيول يا توقيف كېدای نه شي. د مشهود جرم حالات لدې حكـم څخه مستثني دي.

توقيف قاضی:

مادهٔ شصت و هفتم :

(۱) قاضی را نمی تـوان بـدون حكم رئيس جمهور گرفتـار و يـا توقيف نمود.   حالات جرم مشهود از اين حكم مستثنیٰ است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲) که چېرې قاضي د جنايت په ارتکاب تورن شي ، ستره محکمه ، داساسي قانون ديوسلو دري دېرشمې مادې مطابق اجراآت کوي .

د قاضيانو تأديب:

اته شپېتمه ماده :

د قاضيانوتأديبول د خاصې مقررې مطابق چې دسترې محکمې لخوا تصويبېږي ، صورت مومي .

اووم فصل

متفرقه حکمونه

د مستعفي قاضي بيامنل :

نهه شپېتمه ماده :

مستعفي قاضي د قضاء ادارې ته د بيا مراجعې په صورت کې ، داستعفي دوخت په عين رتبه منل کېداى شي. ددې قانون په دوه شپېتمه ماده کې درج شوي حالات لدې حکم څخه مستثني دي.

(۲) هرگاه قاضی به ارتکاب جنایت متهم گردد ، ستره محکمه مطابق حکم مادۀ یکصدو سی و سوم قانون اساسی اجراآت می دارد.

تأدیب قضات:

مادۀ شصت و هشتم :

تأدیب قضات مطابق مقررۀ خاصی که از طرف ستره محکمه تصویب می شود، صورت می گیرد.

فصل هفتم

احکام متفرقه

پذیرش مجدد قاضی مستعفی:

مادۀ شصت و نهم :

قاضی مستعفی در صورت مراجعۀ دوباره به ادارۀ قضاء به عین رتبۀ زمان استعفا پذیرفته شده می تواند.حالات مندرج مادۀ شصت و دوم این قانون از این حکم مستثنیٰ است.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاضيانو جامې :

اويايمه ماده :

قاضيان مكلف دي دقضاوت په وخت كې په هغو مخصوصو جامو چې په اړونده لايحه كې اټكل شوېدي ، ملبس وي .

دپېژندنې (هويت) كارت:

يو اويايمه ماده :

قاضيان دپېژندنې د مخصوص كارت لرونكي وي چې شكل او محتوي يې دسترې محكمې لخوا برابر او ټاكل كېږي.

د مهر لرل:

دوه اويايمه ماده :

ستره محكمه ، داستيناف اوابتدائيه محكمې ، دقضائيه قوې اداري عمومي آمريت اودسندونو او وثيقو دثبت اداري هره يوه دمخصوص مهرلرونكې دي.

لباس قضات:

مادۀ هفتادم :

قضات مكلف اند هنگام قضاوت به لباس مخصوصى كه در لايحۀ مربوط پيش بينى شده است، ملبس باشند.

كارت هويت:

مادۀ هفتاد و يكم:

قضات داراى كارت هويت مخصوصى مى باشند كه شكل ومحتوى آن از طرف ستره محكمه ترتيب وتعيين مى گردد.

داشتن مهر:

مادۀ هفتاد و دوم :

ستره محكمه، محاكم استيناف وابتدائيه، آمريت عمومى ادارى قوۀ قضائيه و ادارات ثبت اسناد ووثايق هر يک داراى مهر مخصوص مى باشند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاضیانو او محکمو امنیت:

دري اویایمه ماده :

(۱) د کورنیو چارو وزارت اونور اړوند مراجع مکلف دي، د قاضیانو او اړوندو دفترونو او دمحکمو د ادارو امنیت تأمین کړي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوي مراجع مکلف دي، دمحکمو قطعي فیصلې او قرارونه تطبیق کړي.

معاش :

څلور اویایمه ماده :

دسترې محکمې غړي او قضایي مستشاران او د محکمو قاضیان داساسي قانون دیوسلو پنځه پنځوسمې مادې د حکم مطابق ، د مناسب معاش مستحق دي چې اندازه یې په اړوند قانون کې ټاکل کېږي.

امنیت قضات ومحاکم:

مادۀ هفتاد و سوم :

(۱) وزارت امور داخله و سایر مراجع ذیربط مکلف اند امنیت وحفاظت قضات و دفاتر مربوط و ادارات محاکم را تأمین نمایند.

(۲) مراجع مندرج فقرۀ (۱) این ماده مکلف اند فیصله ها و قرار های قطعی محاکم را تطبیق نمایند .

معاش:

مادۀ هفتاد و چهارم :

اعضای ستره محکمه و مستشاران قضائی و قضات محاکم مطابق حکم مادۀ یکصد و پنجاه و پنجم قانون اساسی مستحق معاش مناسب بوده که اندازۀ آن در قانون مربوط تعیین می گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشتمنی ثبتول:

پنځه اويايمه ماده :

د محکموقاضـيان اودسـندونو او وثيقو دثبت مسؤولين مکلف دي ، ددندې له اشغال څخه دمخه خپله منقوله اوغيرمنقوله شـتمني ثبـت کړي.

اختصاصي خپرونه :

شپږ اويايمه ماده :

(۱) ستره محکمـه داختـصاصي خپرونې لرونکې ده.

(۲) دمحکمـو قطعـي فيـصلې دواحدې قضايي رويې دتعـميم ، تحقيق او تتبع په منظور دسـترې محکمې دلزوم ديد له مخې تکثير او خپريږي

د انفاذ نېټه :

اووه اويايمه ماده :

دغه قانون د توشيح له نېټې څخـه نافذ او په رسمي جريده کـې دې خپـور شي. په نافذېدو سـره يې

ثبت دارائی :

مادهٔ هفتاد و پنجم :

قضات محاکم و مسؤولين ثبـت اسـناد و وثـايق مکلـف انـد قبل از اشغال وظيفه دارائی منقول و غيـر منقـول خـويش را ثبـت نمايند .

نشريهٔ اختصاصی :

مادهٔ هفتاد و ششم :

(۱) ستره محکمـه دارای نـشريهٔ اختصاصی ميباشد .

(۲) فيصله های قطعـی محـاکم به منظـور تعمـيم رويـهٔ واحـد قضائی ،تحقيق و تتبع طبق لزوم ديد سـتره محکمـه تکثيـر و نـشر ميگردد .

تاريخ انفاذ:

مادهٔ هفتاد و هفتم :

ايـن قـانون از تـاريخ توشـيح نافـذ و در جريـدهٔ رسـمی نشر گردد. با انفـاذ آن قـانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۳۷۰هـ.ش کال دوري د (۱۱) نېټې په (۷۳۹) ګڼه رسمي جريــده کــې خپــور شــوی دمحکمــو دتشکيلاتو اوصلاحيت قــانون او دهغهٔ نور مغاير حکمونه لغوه ګڼل کېږي.

تشکيلات وصـــلاحيت محـــاکم منتشرهٔ جريـــدهٔ رســـمی شـــماره (۷۳۹) مؤرخ (۱۱) حمل سال ۱۳۷۰هـ . ش و ســـاير احکـــام مغـــاير آن ملغـــیٰ پنداشـــته ميشود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشتراك سالانه

در مرکز و ولایات : (۵۰۰) افغانی

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت

خارج از کشور (۱۵۰) دالر امریکائی

قیمت این شماره : (۵۰) افغانی

نمبر تیلفون دیجیتل : (۲۱۰۳۳۷۵)

تعداد طبع : (۵۰۰۰) جلد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE

OFFICIAL
GAZETTE

Law on the structure and competencies of courts of Islamic Republic of Afghanistan

Issue: No. 851

Date : 21/ May/ 2005

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library